

ЗВІТ

I КВАРТАЛ 2019

(01 січня – 31 березня)

ТЕМА ЗВІТУ

Аналіз скарг
з митних питань

РБО фінансується

через цільовий мультидоноровий рахунок
Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР),
відкритий у 2014 році.

ДОНОРАМИ Є:

Європейський
Союз

Нідерланди

Данія

Норвегія

Фінляндія

Польща

Франція

Швеція

Німеччина

Швейцарія

Італія

Велика
Британія

Японія

США

Business
Ombudsman
Council

www.boi.org.ua

ЗМІСТ

Вступне слово бізнес-омбудсмена	4
Огляд I кварталу 2019 року	6
1. Тенденції скарг.....	8
1.1. Кількість та характер отриманих скарг	9
1.2. Часові межі попереднього вивчення скарг	14
1.3. Кількість проведених розглядів та причини залишення скарг без руху	14
1.4. Часові межі проведення розглядів.....	16
1.5. Державні органи, на які скаржилися найчастіше	17
1.6. Географія отриманих скарг.....	19
1.7. Портрет скаржників.....	20
1.8. Тема звіту: аналіз скарг з митних питань	24
1.9. Відгуки	31
2. Огляд розслідувань та рекомендації державним органам	32
2.1. Інформація по закритих справах та наданих рекомендаціях	33
2.2. Виявлені та вирішені системні проблеми	40
2.3. Огляд важливих розслідувань	43
3. Співпраця зі стейкхолдерами	68
3.1. Співпраця з державними органами	
3.2. Зв'язки з громадськістю	

Скорочення «РБО», «Рада» використовуються по тексту звіту для позначення Ради бізнес-омбудсмена.

Шановні друзі, колеги та партнери,

Радий представити вашій увазі звіт Ради бізнес-омбудсмена за перший квартал 2019 року.

З початку року ми отримали 408 скарг від бізнесу на неправомірні дії державних органів, що на 4% менше, ніж у IV кварталі 2018 року. Водночас ми завершили на 17% більше розслідувань – 277. Фінансовий ефект для бізнесу за квартал склав 187 млн. грн. Державні органи виконали 94% індивідуальних рекомендацій Ради. Ми також пишаємося тим, що встановили новий рекорд: 99% скаржників залишилися задоволеними співпрацею з нами.

Скорочення кількості скарг було зумовлене зменшенням звернень з податкових питань. У порівнянні з попереднім кварталом ми отримали на 15% менше скарг на цю тему. Найбільше скорочення спостерігаємо стосовно блокування податкових накладних, безпідставних кримінальних проваджень та електронного адміністрування ПДВ. Водночас податкові перевірки стають дедалі більш проблемним питанням для компаній, які ведуть бізнес в Україні. У першому кварталі 2019 року ми отримали 93 оскарження результатів податкових перевірок, і це найбільший показник за весь час роботи Ради.

Тенденції скарг на дії правоохоронців майже незмінні вже декілька кварталів поспіль. У порівнянні з IV кварталом 2018 року, ми

отримали дещо більше звернень щодо Національної поліції та органів Прокуратури, а от кількість скарг на Службу безпеки України, навпаки, зменшується вже протягом багатьох місяців. Серед позитивних трендів – скорочення кількості випадків процесуальних порушень з боку Національної поліції та органів Прокуратури на 15% та 33% відповідно, порівняно з попереднім кварталом.

Митні питання посіли четверту позицію в рейтингу звернень звітного періоду. Починаючи з другого кварталу 2018 року, кількість скарг з митних питань поступово зростала, досягнувши рекордного показника у першому кварталі 2019 року. В абсолютних цифрах кількість скарг досить невелика (29), проте, зважаючи на важливість ефективної роботи митниці в розвитку міжнародної торгівлі, ми вирішили присвятити окремий розділ звіту аналізу звернень з митних питань.

З травня 2015 року ми розглянули 202 скарги від бізнесу, в яких йшлося про неправомірні дії митних органів. Понад третина з них пов'язана з затримками митного оформлення, ще третина – з коригуванням митної вартості. Як виявилось, серед компаній, які скаржилися на митницю, частка іноземних (26%) і великих компаній (33%) вища відповідно на 9 п.п. та 7 п.п за середній показник. Примітно, що рівень успішно закритих розслідувань вищий серед

митних справ (74%), ніж загалом серед всіх кейсів (67%). З фінансової точки зору, за роки роботи ми допомогли підприємцям повернути 21 млн. грн. митних переплат. В основному, ця сума складається з відшкодування митних переплат та скасування коригування вартості імпортованих товарів.

Нам приємно відзначити деякі системні досягнення кварталу. Відповідно до рекомендацій з наших звітів з міжнародної торгівлі та митниці, Верховна Рада прийняла в першому читанні законопроект, який передбачає запровадження нового принципу митного контролю – митного пост-аудиту. Це означає, що митні процедури будуть застосовуватися не на контрольно-пропускному пункті, а після завершення митного оформлення та випуску товарів у вільний обіг. Кабінет Міністрів також виконав нашу рекомендацію у сфері будівництва та прийняв комплексний регламент, який визначає необхідний порядок присвоєння поштових адрес новим об'єктам нерухомості. Ми сподіваємося, що це допоможе усунути зловживання та в цілому прискорити процедуру реєстрації новобудов.

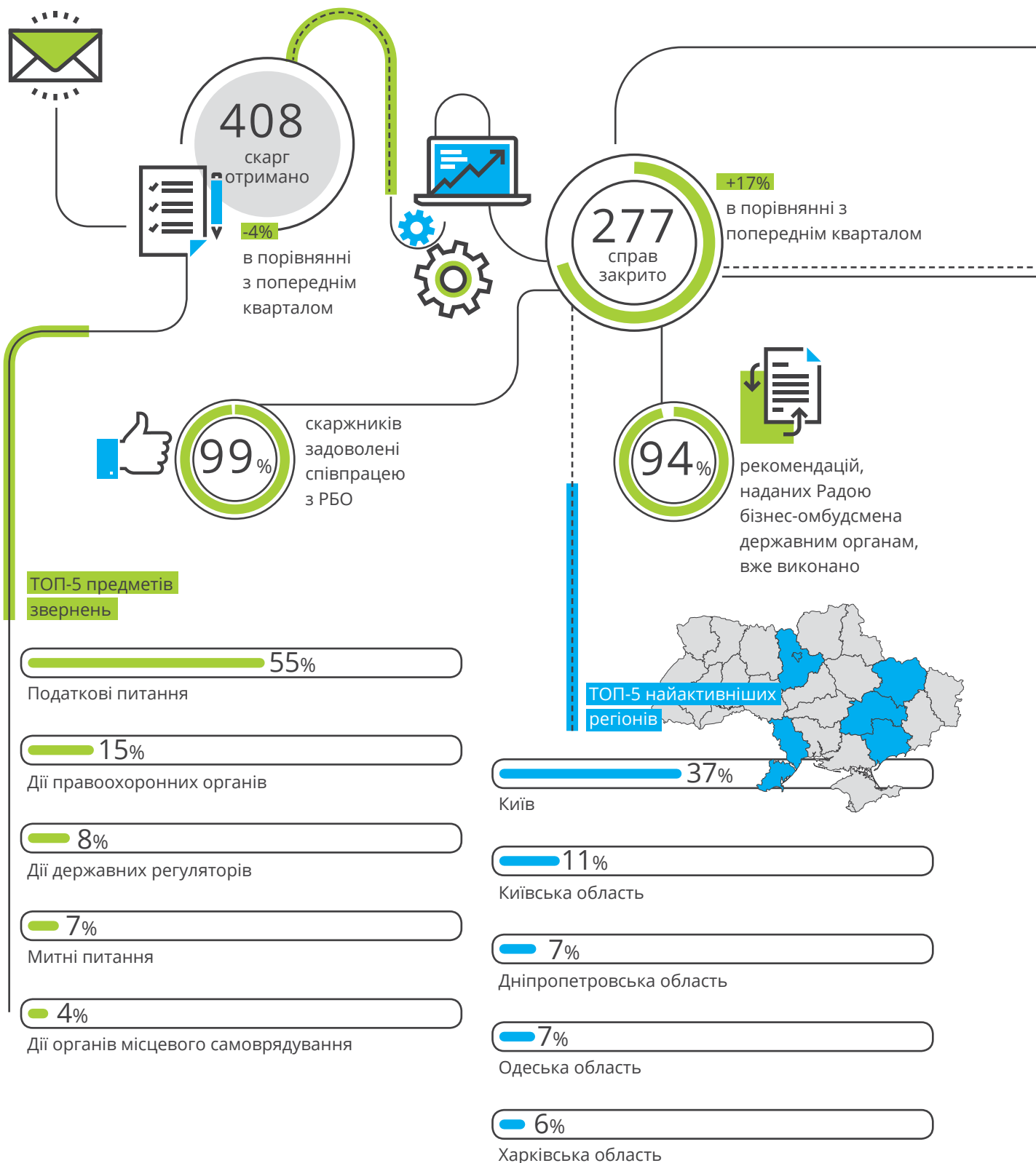
Маючи за плечима вагомий досвід попередніх років, напрацювання в напрямку вирішення системних питань та налагоджені робочі процеси з бізнесом та державними органами, у 2019 році ми продовжимо підтримувати принципи верховенства права та високого рівня ділової доброчесності задля покращення бізнес-клімату в Україні.

Альгірдас Шемета,
бізнес-омбудсмен
України

A handwritten signature in black ink, which appears to read 'Algirdas Šemeta'.

Огляд I кварталу 2019 року

Прямий фінансовий ефект:

187 млн. грн.

Сукупний фінансовий
результат діяльності РБО
наразі перевищує :13,5
млрд. грн.з 20 травня 2015 р.
по 31 березня 2019 рокуТОП-5
індустрій27%
Оптова
торгівля13%
Промислове
виробництво10%
Нерухомість та
будівництво8%
Сільське
господарство та
гірничодобувна
промисловість7%
Приватні
підприємці

Капітал

19%
Бізнес з
іноземними
інвестиціями81%
Український
бізнес

Розмір бізнесу

64%
Малий/
середній36%
Великий

1 Тенденції скарг

Загалом з початку
заснування нашої
організації ми отримали

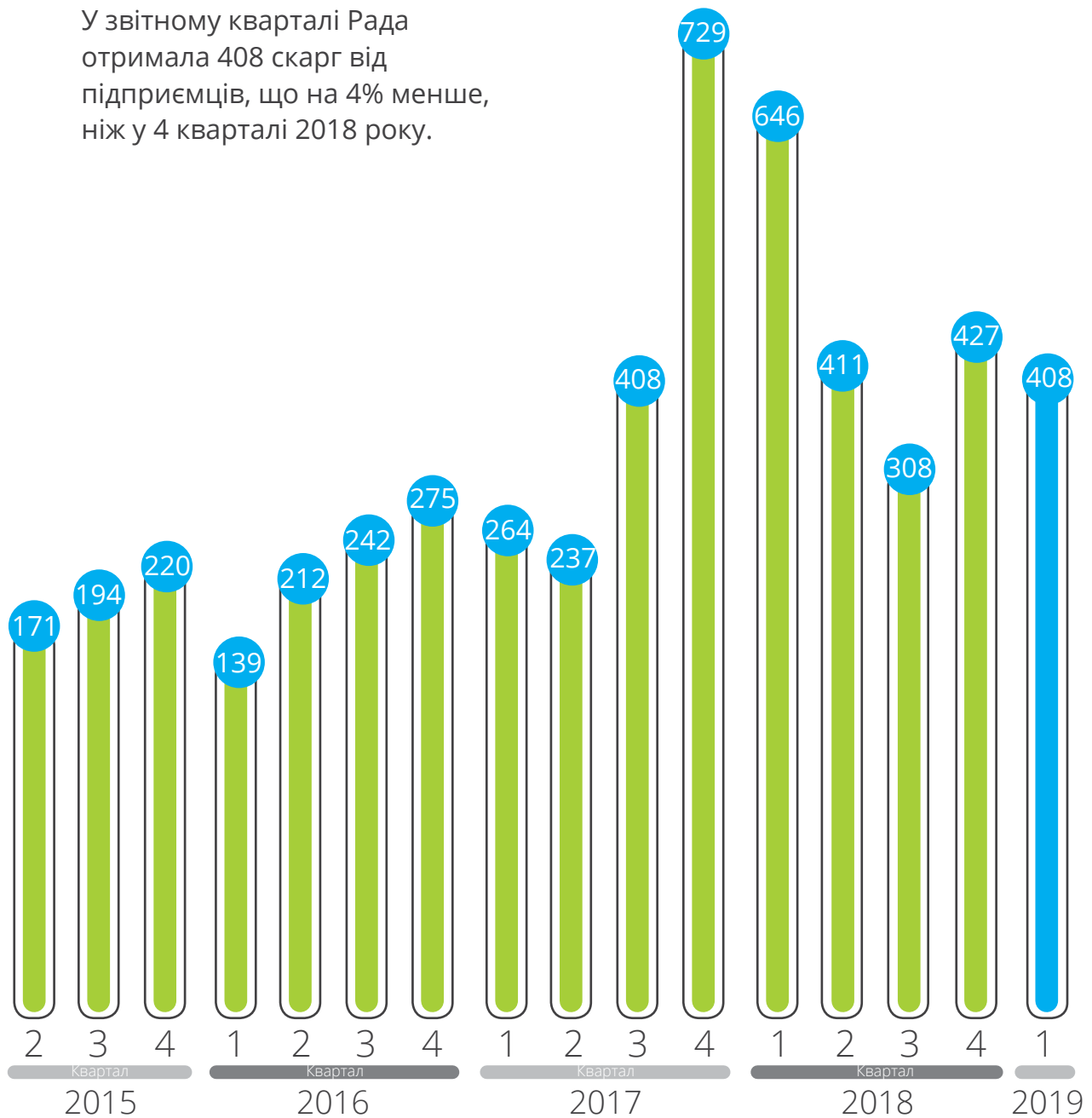
5292

скарги

1.1. Кількість та характер отриманих скарг

(пункт Регламенту 5.3.1 (а))

У звітному кварталі Рада отримала 408 скарг від підприємців, що на 4% менше, ніж у 4 кварталі 2018 року.

ТОП-10 предметів скарг у першому кварталі 2019 року

Предмет	Кількість отриманих скарг. I квартал 2019 року	Зміна у порівнянні з IV кварталом 2018	Зміна у порівнянні з I кварталом 2018 року
Податкові питання	224	-15%	-48%
Податкові перевірки	93	18%	60%
Блокування податкових накладних	64	-38%	-79%
Кримінальні провадження проти бізнесу з боку ДФС	20	18%	0%
Затримка з поверненням ПДВ	8	14%	60%
Розірвання договору про визнання електронної звітності	5	25%	-29%
Електронне адміністрування ПДВ	3	-77%	-86%
Анулювання/відновлення/відмова у реєстрації платників ПДВ	2	-33%	0%
Інші податкові питання	29	-19%	81%
Дії Національної поліції	32	7%	3%
Процесуальні зловживання	17	-15%	89%
Бездіяльність	6	-14%	-45%
Кримінальні провадження проти бізнесу	4	300%	33%
Інші дії	5	150%	-38%
Дії державних регуляторів	32	28%	-36%
Антимонопольний комітет України	3	200%	200%
Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру (Держгеокадастр)	3	-40%	200%
Державна архітектурно-будівельна інспекція України (ДАБІ)	1	-75%	0%
Інші дії	25	67%	-47%
Митні питання	29	123%	190%
Митне оформлення (затримка/відмова)	15	150%	200%
Оцінка митної вартості	11	175%	450%
Митні питання – інші дії	3	0%	0%

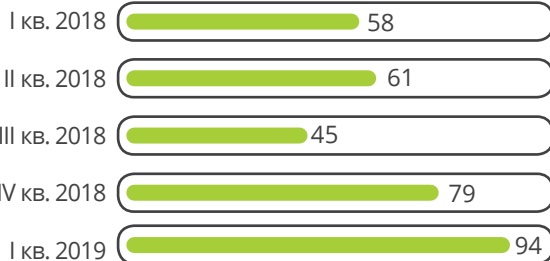
Предмет	Кількість отриманих скарг. I квартал 2019 року	Зміна у порівнянні з IV кварталом 2018	Зміна у порівнянні з I кварталом 2018 року
Дії Прокуратури	22	5%	-33%
Процесуальні зловживання	12	-33%	33%
Кримінальні провадження проти бізнесу	4	300%	-60%
Звинувачення в корупції	2	-	-
Інші дії	4	100%	-71%
Дії органів місцевого самоврядування	17	21%	-6%
Виділення земельних ділянок	5	150%	-17%
Правила та дозволи	3	-	-
Комерційні суперечки	1	-	-
Інші дії	8	-33%	-33%
Дії Міністерства юстиції України	17	21%	6%
Реєстраційна служба Мін'юсту	9	-10%	29%
Виконавча служба Мін'юсту	8	100%	-11%
Дії державних компаній	8	60%	167%
Дії державних компаній – процесуальні зловживання	2	-	-
Дії державних компаній – інші дії	6	20%	100%
Дії Служби безпеки України	6	-14%	-25%
Процесуальні зловживання	5	150%	67%
Інші дії	1	-80%	-80%
Законопроекти та зміни до них	4	-64%	-73%
Недоліки нормативно-правової бази – державні регулятори	2	-33%	-67%
Недоліки нормативно-правової бази – митні питання	1	0%	-
Недоліки нормативно-правової бази – інші питання	1	-86%	-89%

Податкові питання

В цілому, підприємства подали менше скарг на податкові питання порівняно з IV кв. 2018 р. та I кв. 2018 р.: на 15% і 48% відповідно. Проте, в залежності від предмету звернень, в межах податкового блоку спостерігалися різні тенденції скарг.

У звітному кварталі ми отримали 93 звернення, в яких підприємці оскаржували результати податкових перевірок ДФС. Це рекордна кількість за весь час роботи Ради. Більше того, ми фіксуємо поступове зростання кількості скарг з даного питання, починаючи з першого кварталу 2018 року, з єдиним відхиленням від тренду у третьому кварталі 2018 року.

У порівнянні з попереднім кварталом кількість звернень щодо безпідставно відкритих кримінальних проваджень з податкових питань проти бізнесу збільшилася на 18%, на припинення договорів про електронну податкову звітність – на 25%. Ми також отримали більше скарг щодо затримок з відшкодуванням ПДВ у порівнянні з попереднім періодом та першим кварталом 2018 року: на 14% та 60% відповідно.

Водночас компанії менше скаржилися на блокування податкових накладних, електронне адміністрування ПДВ та реєстрацію платників ПДВ.

Дії правоохоронних органів

Ми помітили різну динаміку скарг на дії правоохоронців в залежності від державного органу. Звернень, пов'язаних з діями Національної поліції, стало дещо більше порівняно з четвертим кварталом 2018 року та першим кварталом 2018 року: +7 та +3% відповідно. Аналогічно трохи зросла кількість звернень стосовно органів Прокуратури (+5%) у порівнянні з IV кварталом 2018 року. На противагу цьому, компанії менше скаржилися на Службу безпеки України – ми отримали лише 6 скарг на дане відомство, і це рекордно низький показник за останні два роки.

Серед позитивних трендів – компанії менше скаржилися на процедурні зловживання Національної поліції (-15%) та Прокуратури (-33%) у порівнянні з попереднім кварталом.

Державні регулятори

Ми отримали майже на третину більше звернень щодо неправомірних дій державних регуляторів у порівнянні з IV кварталом 2018 року, але на третину менше в порівнянні з I кварталом 2018 року. Частка державних регуляторів склала 8% від загальної кількості звернень, що на 2% більше, ніж в попередньому кварталі.

Митні питання

Ми зафіксували триразове зростання кількості скарг щодо митних питань порівняно з IV кв. 2018 року та I кв. 2018 року, хоча й абсолютні цифри були невеликими. У звітному кварталі частка митних питань зросла до 7%, що на 4 п.п. більше, ніж у IV кв. 2018 року.

Інші предмети

У порівнянні з IV кварталом 2018 року, підприємства направили нам на 21% більше скарг щодо органів місцевого самоврядування та Міністерства юстиції, а також державних компаній (+60%). Водночас ми отримали на дві третини менше звернень щодо усунення недоліків законодавства.

«Висловлюємо свою повагу та вдячність за оперативну допомогу та сприяння у розгляді ситуації.»

Володимир Патіс,
Президент «Української Асоціації Меблевиків»

1.2. Часові межі попереднього вивчення скарг

(пункт Регламенту 5.3.1 (b))

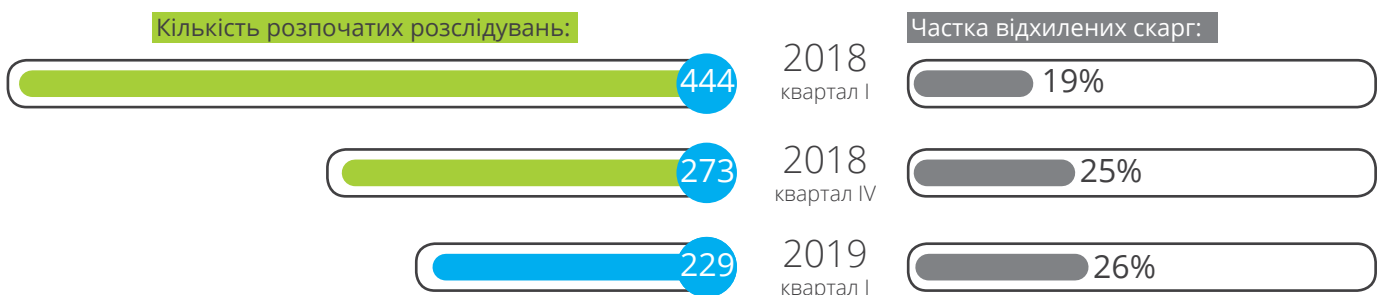
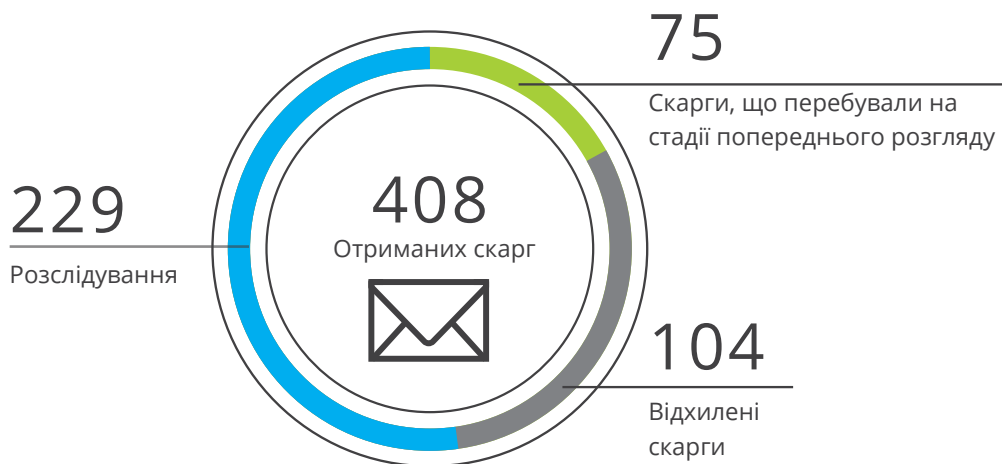
Середній час попереднього розгляду скарги:
9.7 робочих днів

Відповідно до нашого Регламенту, середній час попереднього вивчення скарг не повинен перевищувати 10 робочих днів.

1.3. Кількість проведених розглядів та причини залишення скарг без руху

(пункт Регламенту 5.3.1 (c))

Основні причини відхилення скарг у першому кварталі 2018 року

	I квартал 2019	Зміна в порівнянні з IV кв. 2018 р.	Зміна в порівнянні з I кв. 2018 р.
Скарги, розгляд яких не належить до компетенції бізнес-омбудсмена	37	3%	-5%
Скарги, що є предметом будь-якого судового провадження або арбітражного розгляду, або щодо якої було винесено судове, арбітражне або будь-яке інше подібне рішення	18	-10%	-10%
На думку бізнес-омбудсмена, скарга безпідставна або інші органи або установи вже розглядають таку справу	15	7%	25%
Скарги у зв'язку із законністю та/або дійсністю будь-яких рішень, постанов та ухвал судів	9	200%	13%
На думку бізнес-омбудсмена, скаржник не виявив достатній рівень співпраці	7	-50%	-50%
Скарги в межах господарських відносин між суб'єктами господарювання приватної форми власності	3	-25%	-25%
Скарга стосується питання, щодо якого бізнес-омбудсмен вже приймав рішення раніше	3	200%	200%
Інші	12	-8%	-48%

Найпоширеніша причина (36%) відхилення – скарги не належали до компетенції Ради бізнес-омбудсмена. Чинне судове провадження (17%), безпідставність скарги (14%) та оскарження рішення суду (9%) також були поширеними підставами неприйняття скарг в роботу у звітному періоді.

Протягом кварталу Рада отримала втричі більше повторних скарг, а також скарг, пов'язаних з законністю судових рішень, ніж у попередньому періоді. Водночас кількість випадків, коли позивач не виявив достатньої співпраці, зменшилася на 50% порівняно як з четвертим, так і з першим кварталами 2018 року.

1.4. Часові межі проведення розглядів

(пункт Регламенту 5.3.1 (d))

У звітному періоді РБО закрила 277 справ. Середній час розслідування цих справ – 73 дні, що означає, що ми чудово вклалися у норматив нашого Регламенту – 90 днів.

Середній час
розслідування
цих 277 справ:

73 дні,

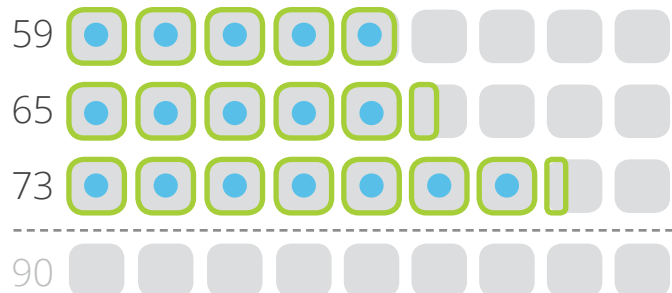
що означає, що ми
чудово вклалися у
норматив нашого
Регламенту – 90 днів.

2018
квартал I
2018
квартал IV
2019
квартал I

Середній час закриття
розслідувань:

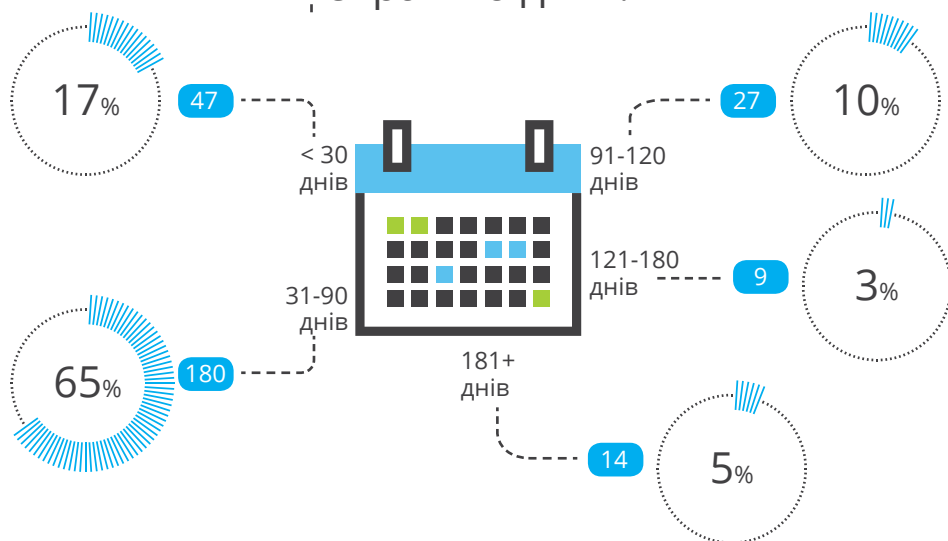
днів

Середня тривалість розслідування відповідно
до нашого Регламенту

Відсоток закритих
справ по днях:

Більшість
кейсів – 227, що
становить 82%
від усіх закритих
розслідувань
у I кварталі
2019 року, ми
розслідували
протягом 90 днів,
як і передбачає
наш Регламент.

ТОП-10 державних органів, на які скаржилися найчастіше

	I квартал 2019 року	Зміна в порівнянні з IV кварталом 2018 року	Зміна в порівнянні з I кварталом 2018 року
Державна фіскальна служба України	257	-8%	-43%
Національна поліція України	31	3%	11%
Генеральна прокуратура України	22	5%	-35%
Органи місцевого самоврядування	17	21%	-11%
Міністерство юстиції	17	6%	0%
Міністерство соціальної політики України	8	100%	100%
Міністерство інфраструктури України	5	-	67%
Служба безпеки України	5	-29%	-38%
Міністерство економічного розвитку і торгівлі	4	300%	-20%
Міністерство фінансів України	4	-20%	-69%

Частка скарг на дії ДФС, яка відповідає як за податкові, так і за митні питання, у I кварталі 2019 року становила 63%. В абсолютних цифрах ми отримали менше звернень стосовно цього державного органу порівняно з IV кварталом 2018 року та I кварталом 2018 року.

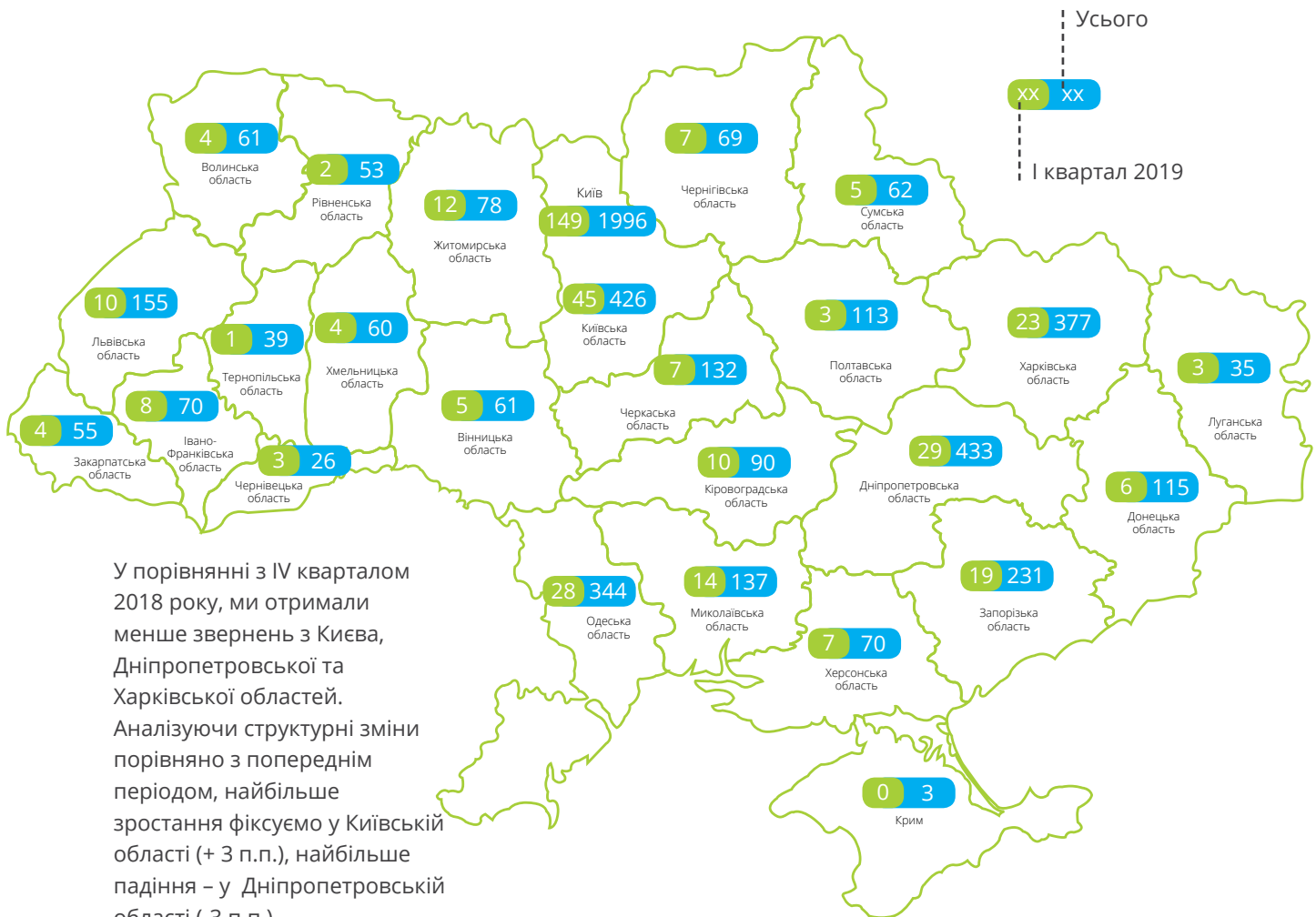
Водночас бізнес більше скаржився на дії Національної поліції (+ 3%) та органів Прокуратури (+ 5%), ніж у попередньому кварталі. Єдиним державним органом з правоохоронного блоку, проти якого ми отримали менше звернень, була Служба безпеки України – на третину менше, ніж у IV кварталі 2018 року, і у I кварталі 2018 року.

В порівнянні з IV кварталом 2018 року, підприємці подали вдвічі більше скарг на Міністерство соціальної політики та праці та в чотири рази більше на Міністерство економічного розвитку і торгівлі. Водночас ми отримали на одну п'яту менше звернень щодо дій Міністерства фінансів.

Інші органи, на які надійшли скарги:

	I квартал 2019 року	Зміна в порівнянні з IV кварталом 2018 року	Зміна в порівнянні з I кварталом 2018 року
Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України	4	-60%	300%
Державні підприємства	4	-20%	0%
Антимонопольний комітет України	3	50%	50%
Міністерство екології та природних ресурсів України	3	0%	-63%
Міністерство внутрішніх справ	3	-	-
Національне антикорупційне бюро	3	0%	-25%
Верховна Рада, Кабінет Міністрів, Президент України	3	-63%	-25%
Міністерство аграрної політики та продовольства України	2	100%	-33%
Державна служба з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів	2	-33%	100%
Комерційні та інші суди	1	-67%	-86%
Міністерство енергетики та вугільної промисловості України	1	0%	-92%
Державна прикордонна служба	1	-	-
Державна служба України з надзвичайних ситуацій	1	-	-
Інші	7	-42%	-65%

1.6. Географія отриманих скарг

I квартал 2019

Зміна в порівнянні з IV кв. 2018

Зміна в порівнянні з I кв. 2018

Київ

-18%

-22%

Київська область

41%

-20%

Дніпропетровська область

-15%

29%

Одеська область

56%

-42%

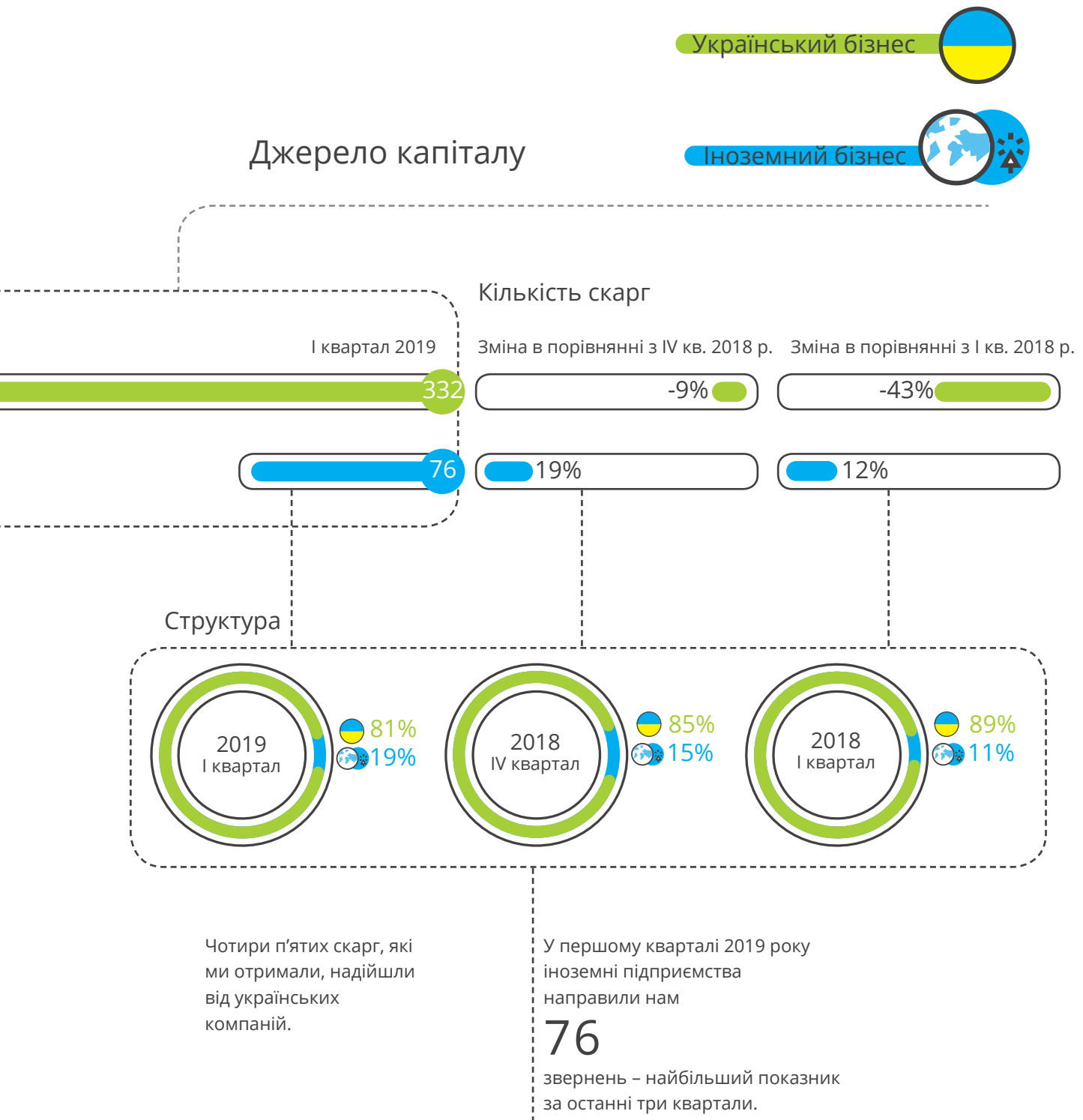
Харківська область

-48%

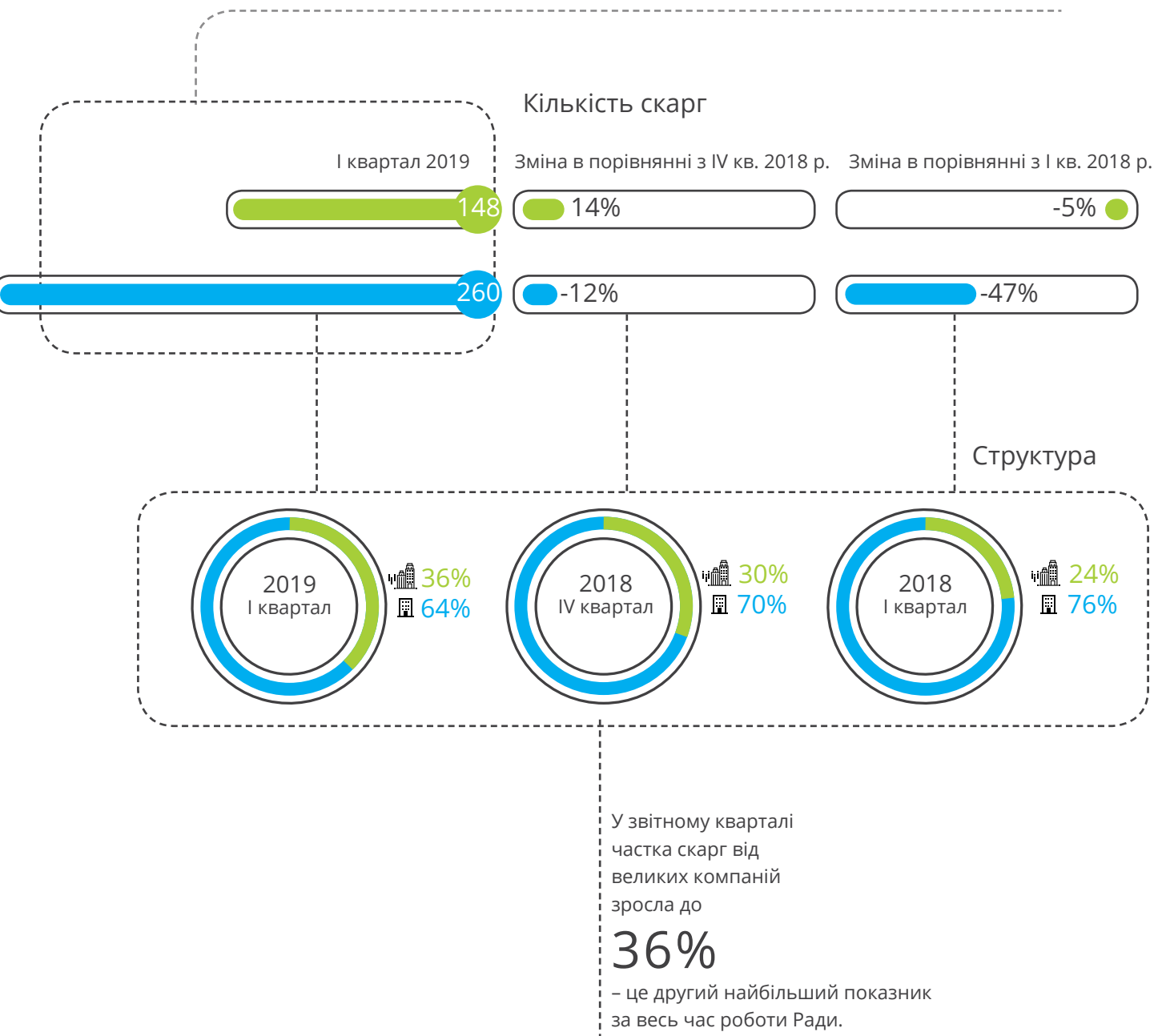
-54%

1.7. Портрет скаржників

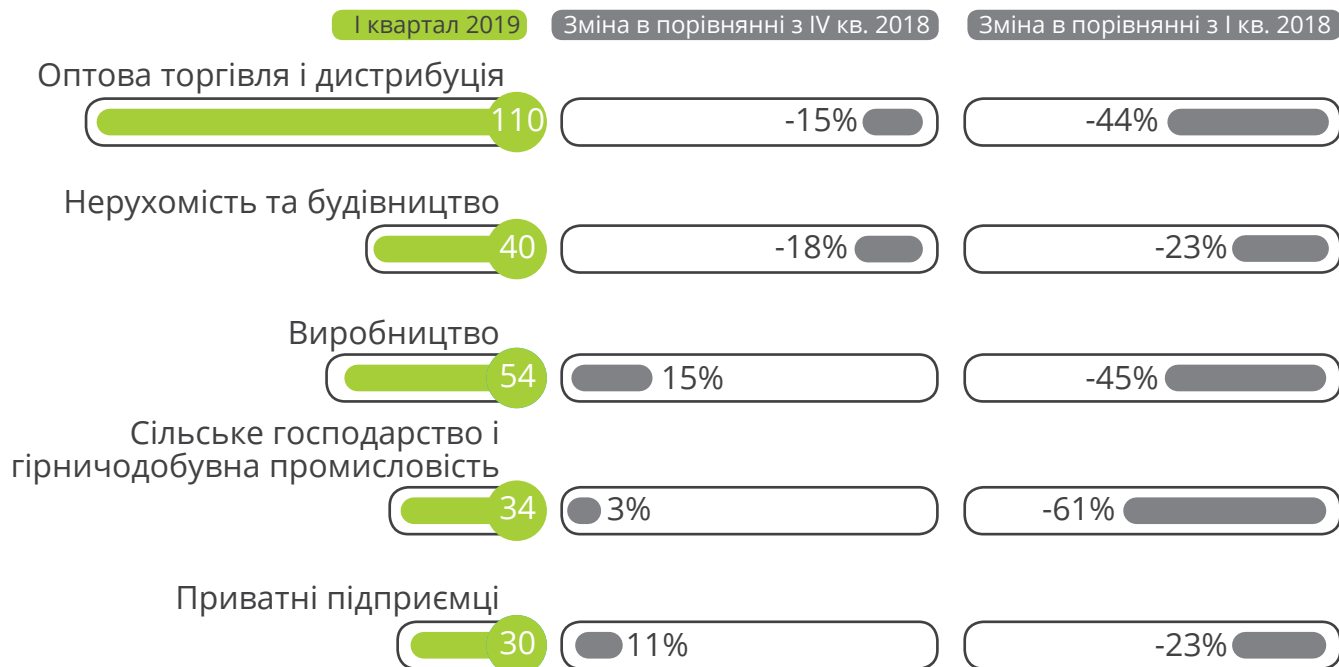

Розмір бізнесу

ТОП-5 Індустрії, що скаржилися до РБО

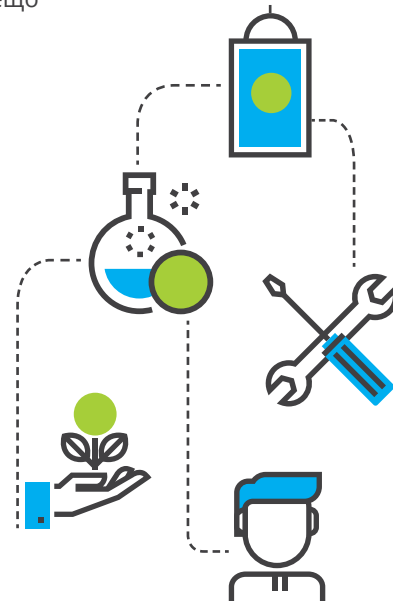

Більшість звернень надійшла від оптовиків (27%), промислових виробників (13%), девелоперів (10%), агробізнесу (8%), а також приватних підприємців (7%).

У порівнянні з четвертим кварталом 2018 року, ми отримали менше скарг від оптовиків і девелоперів, а от від інших галузей з ТОП-5 ми отримали дещо більше звернень.

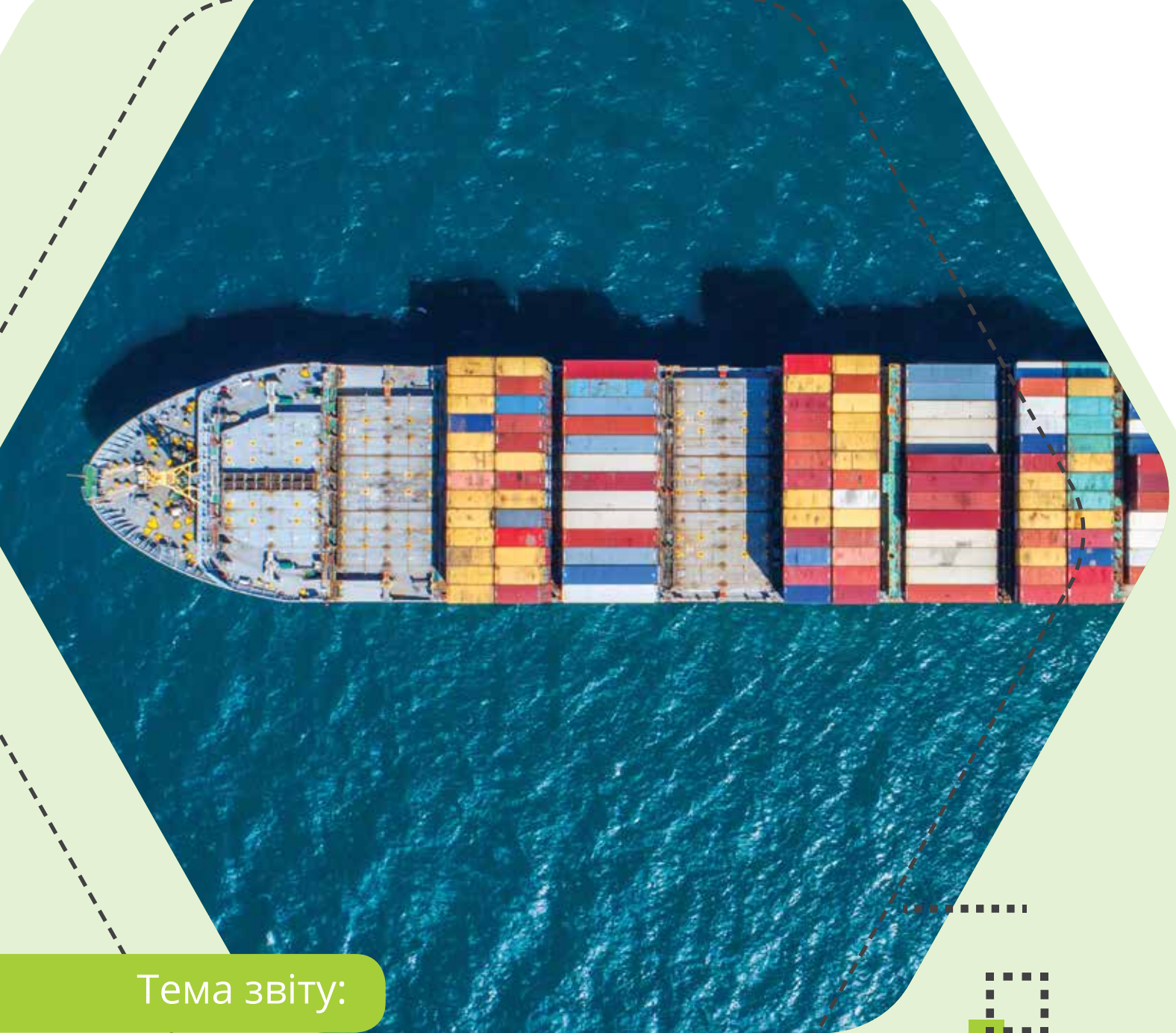
«Саме участь та аргументована і неупереджена позиція Ради дозволила отримати позитивне рішення по нашій справі.»

Наталія Гришко,
Директор ТОВ «Віннер Груп Україна»

Інші галузі включають:

Роздрібна торгівля	25	Нафта і газ	2
Автотранспорт	13	Інше	2
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	10	Діяльність громадських організацій	2
Фізична особа	8	Видавничо-поліграфічні послуги	2
Діяльність приватних охоронних служб	8	Діяльність у сфері зайнятості	1
Тваринництво (розведення худоби та/або птиці)	7	Діяльність у сфері архітектури	1
Надання фінансових послуг	6	Повітряний транспорт	1
Здоров'я, фармацевтика та біотехнології	5	Автодилери	1
Збирання, оброблення й видалення відходів	4	Будівництво кораблів і плавучих конструкцій	1
Реклама	3	Бізнес-послуги	1
Послуги доставки	3	Послуги прибирання	1
Електромонтажні роботи	3	Виробництво, передача та розподілення електроенергії	1
Інформація та телекомунікації	3	Діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії	1
Наукові дослідження та розробки	3	Лісове господарство та лісозаготівля	1
Складське господарство	3	Вантажний морський транспорт	1
Комп'ютери та електроніка	2	Управління фондами	1
Консалтинг	2	ІТ-компанії	1
Освіта	2	Діяльність ресторанів, надання послуг мобільного харчування	1
Наземний і трубопровідний транспорт	2	Вантажні перевезення та зберігання вантажів	1
Прокат, оренда та лізинг	2	Очищення стічних вод, каналізація	1
Обслуговування будинків і територій	2		

Тема звіту:

1.8. Тема звіту: аналіз скарг з митних питань

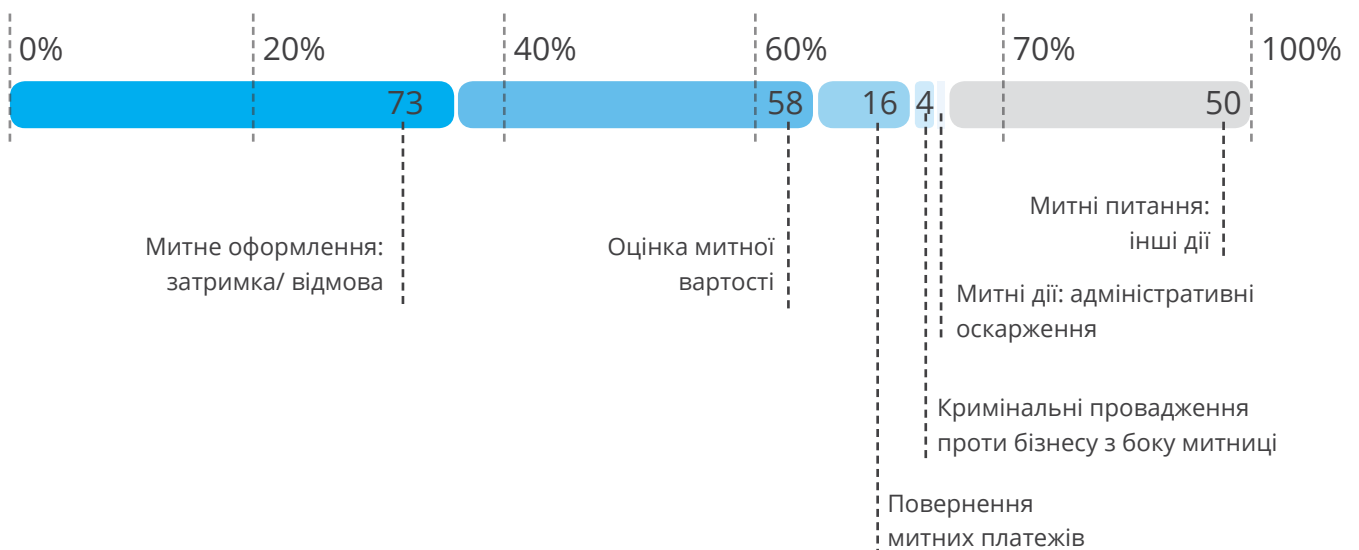
З початку роботи Ради бізнес-омбудсмена у травні 2015 року ми отримали 202 скарги з митних питань, що становить менше 4% від загальної кількості звернень.

Починаючи з другого кварталу 2018 року, кількість звернень з митних питань поступово збільшувалася, досягнувши максимуму у першому кварталі 2019 року. Понад третина (36%) усіх скарг з митних питань була пов'язана з затримками митного оформлення, 29% – з митною оцінкою товарів. Повернення митних переплат було предметом оскарження у 8% справ.

Митні питання: загальна кількість отриманих скарг

Митні питання: предмети отриманих скарг

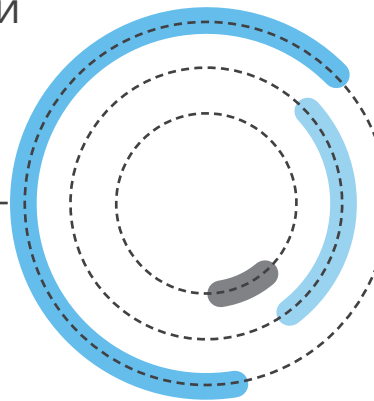
Митні питання: закриті справи

3
202

отриманих скарг ми вже закрили
дві третини справ.

З радістю відзначаємо, що майже три чверті
справ ми закрили з негайним бажаним
результатом для скаржників. Це на 7 п.п більше,
ніж середній показник успішно закритих справ.

При цьому найбільша
кількість успішно
закритих розслідувань
зафіксована у справах
про затримки або
відмову під час митного
оформлення.

Закриті справи

130

Відхилені скарги

53

Скарги на етапі
попереднього розгляду

19

Успішно закриті справи

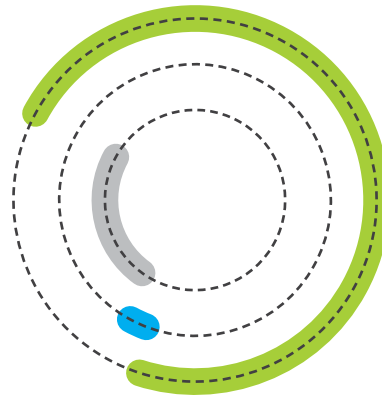
96

Справи, закриті
з рекомендаціями

3

Справи, розгляд
яких припинено

31

Митне оформлення: затримка/ відмова

Оцінка митної вартості

Повернення митних платежів

1 Кримінальні провадження проти бізнесу з боку митниці

1 Митні дії: адміністративні оскарження

Митні питання: інші дії

Повернення митних
платежів

7,018,323

Митне оформлення:
затримка/ відмова

617,553

У фінансовому вимірі ми
допомогли скаржникам повернути

21 млн. грн.

головним чином, за рахунок
відшкодування переплачених
митних зборів та скасування
коригування вартості
імпортованих товарів.

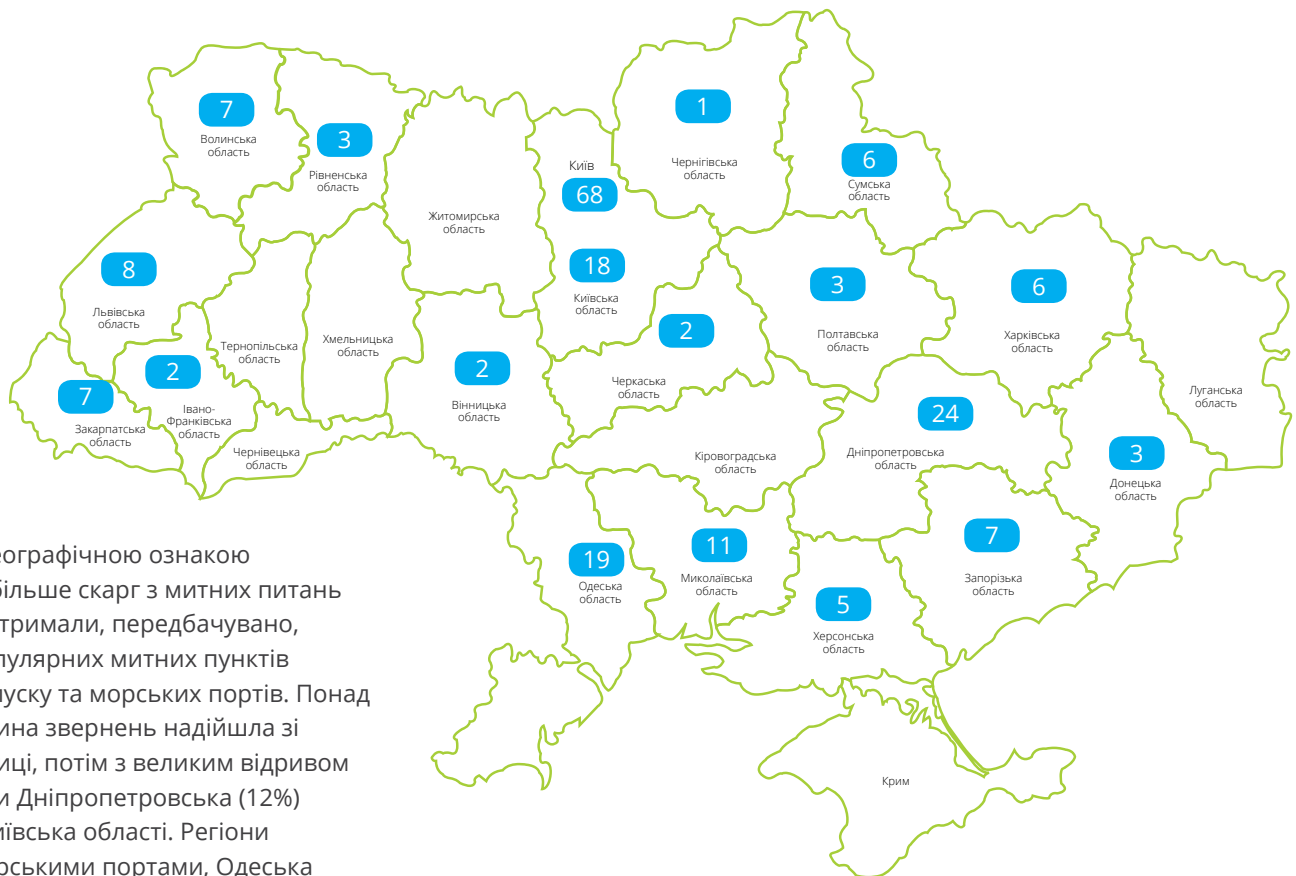
Оцінка митної вартості

4,555,196

Митні питання: інші дії

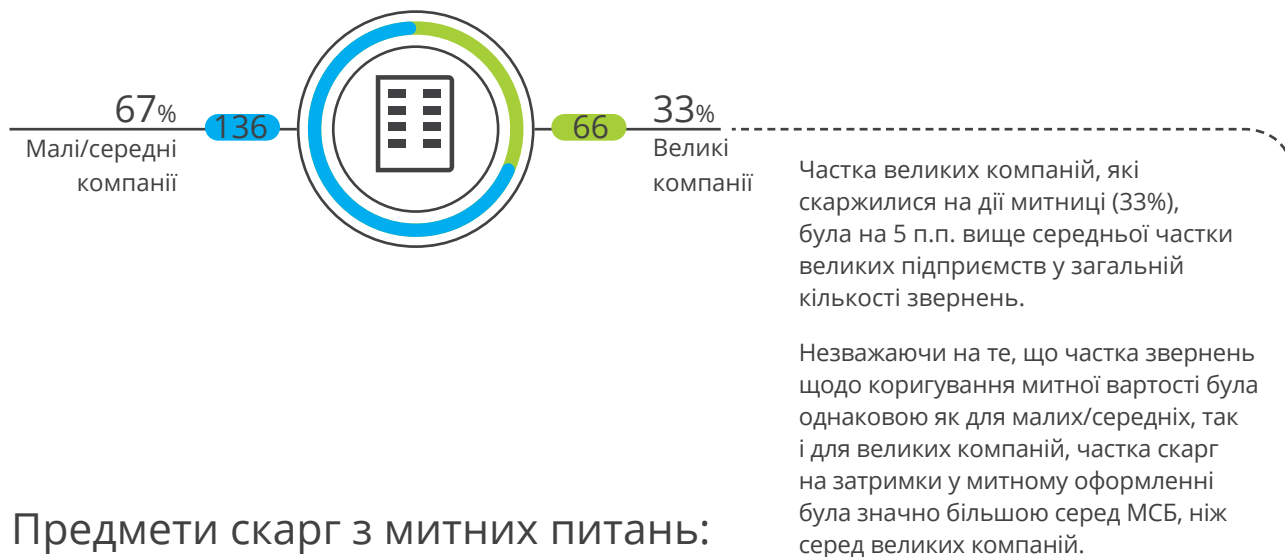
8,774,504

Митні питання: географія отриманих скарг

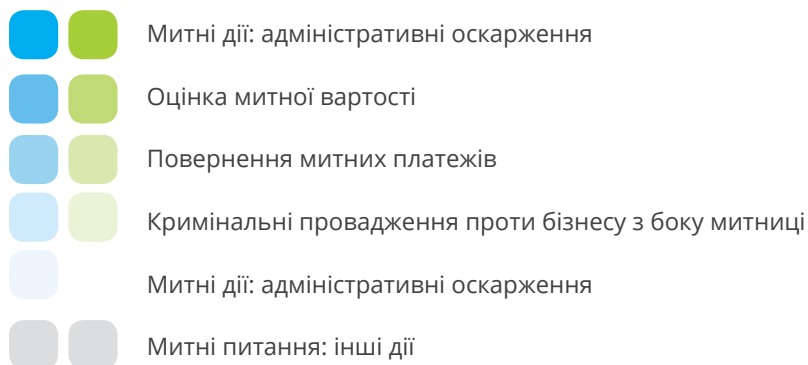
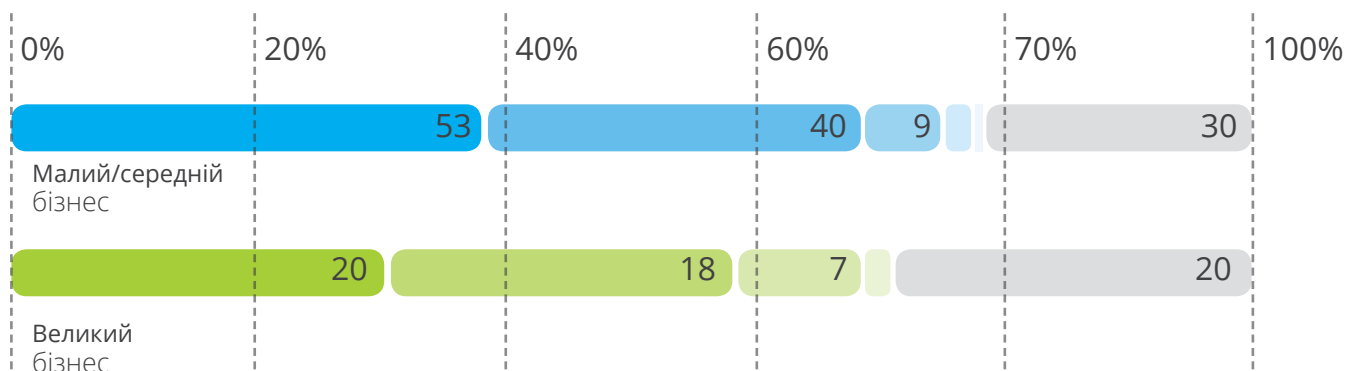

За географічною ознакою найбільше скарг з митних питань ми отримали, передбачувано, з популярних митних пунктів пропуску та морських портів. Понад третина звернень надійшла зі столиці, потім з великим відривом йшли Дніпропетровська (12%) та Київська області. Регіони з морськими портами, Одеська та Миколаївська області становили 9% та 5% від загальної кількості звернень відповідно.

Митні питання: розмір бізнесу

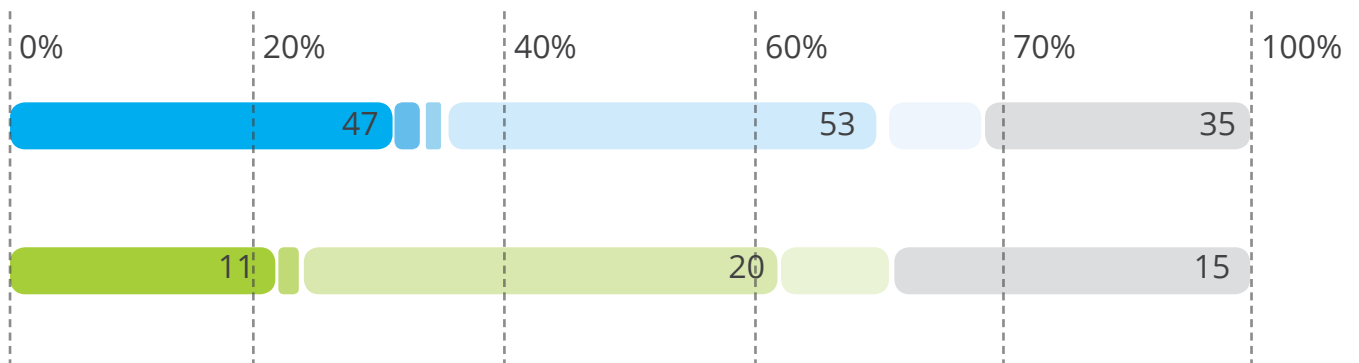
Предмети скарг з митних питань: малий/середній та великий бізнес

Митні питання: походження інвестицій

Предмети скарг з митних питань: український та іноземний бізнес

- Оцінка митної вартості
- Кримінальні провадження проти бізнесу з боку митниці
- Митні дії: адміністративні оскарження
- Митні дії: адміністративні оскарження
- Повернення митних платежів
- Митні питання: інші дії

1 У липні 2018 року Рада представила уряду пакет рекомендацій щодо вирішення системних проблем бізнесу у митній сфері. Наразі державні органи вже виконали 4% рекомендацій.

3 Серед іншого, наразі Міністерство фінансів виконує наші рекомендації, спрямовані на оптимізацію механізму повернення надміру сплачених митних зборів та платежів. Крім того, Міністерство фінансів та ДФС також визначили своїм пріоритетом створення Державного реєстру рішень щодо класифікації товарів, що має базуватися на кращих практиках ЄС. Ми також вважаємо, що важливо забезпечити поступове перенесення митної вартості зі стадії митного оформлення на пост-аудит (за винятком тих випадків, коли фіскальний орган має обґрунтовані сумніви) разом з реалізацією концепції «авторизованих економічних операторів». Імплементация комплексної реформи законодавства, що регулює адміністративну відповідальність за порушення митних правил та захист прав інтелектуальної власності при переміщенні товарів через кордон, також перебуває на постійному моніторингу Ради.

2 Відповідно до наших рекомендацій, у лютому 2019 року Верховна Рада проголосувала в першому читанні законопроект, який передбачає запровадження в Україні інституту уповноваженого економічного оператора (УЕО). Головна його ідея полягає в тому, що митниця довіряє законослухняному бізнесу і перевіряє тільки ті зовнішньоекономічні операції, де є реальний ризик порушень законодавства. Компанія, отримавши статус УЕО, має низку переваг: її вантаж рідше підлягає митному огляду і перевірці документів, митне оформлення її вантажів і митний контроль здійснюються в першочерговому порядку, компанія може сама опломбувати свій вантаж на власних складах або виробничих потужностях. Це значно прискорює митне оформлення та спрощує експорт та імпорт товарів.

4 Відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, Україна взяла на себе зобов'язання імплементувати положення законодавства ЄС, які стосуються системи спільного транзиту та єдиного адміністративного документу. Мова йде про можливість запровадження системи спільного транзиту з Євросоюзом та деякими іншими країнами з використанням Нової комп'ютеризованої транзитної системи (New Computerised Transit System – NCTS).

5 Бізнес-омбудсмен Альгірдас Шемета входить до складу Міжвідомчої робочої групи з питань реформування ДФС. Відповідно до Меморандуму з Міжнародним валютним фондом, роботу ДФС буде реорганізовано. З цього відомства буде утворено дві державні служби: податкову та митну. Ми сподіваємося, що новоутворені установи активно візьмуться за виконання системних рекомендацій Ради.

1.9. Відгуки

«Професіоналізм в реалізації своїх повноважень працівниками Ради дає надію на реальне утвердження в Україні принципу свободи підприємницької діяльності у взаємовідносинах бізнес-середовища та владних структур.»

Ігор Тинний,
Засновник ТОВ «Гідроенергоресурс»

2 Огляд розслідувань та рекомендації державним органам

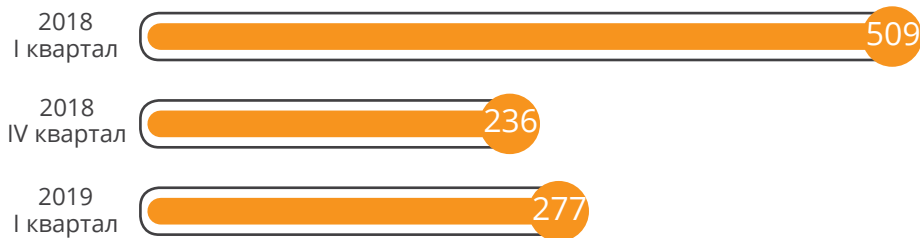
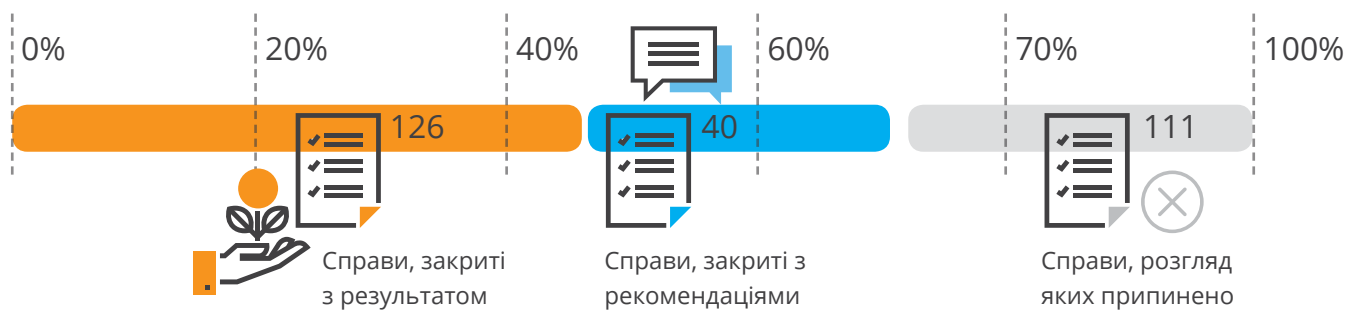
Усього закрито справ
з початку діяльності:

3517

2.1. Інформація по закритих справах

Закриті справи

У звітному кварталі ми закрили 277 справ.
Більше половини з них – з негайним бажаним
результатам для скаржників.

«Висловлюємо щиру подяку Раді бізнес-омбудсмена за ефективний захист порушених прав Товариства.»

Денис Янишев,
Директор ТОВ «Зміна»

Прямий фінансовий вплив у першому кварталі 2019 року:

Скасування донарахувань за результатами податкових перевірок склали понад три чверті фінансового ефекту.

Сукупний фінансовий результат діяльності РБО з 20 травня 2015 р. по 31 березня 2019 року наразі перевищує :

13,5
млрд. грн.

Податкові перевірки

143,424,864

Інше – Фонд гарантування вкладів фізичних осіб - врегулювання заборгованості

27,415,229

Повернення ПДВ

7,174,254

Електронне адміністрування ПДВ

3,389,515

Порушення у визначенні митної вартості

2,629,932

Блокування реєстрації податкових накладних

2,443,217

Національна поліція: процесуальні зловживання - повернення коштів

500,000

Інші дії фіскальних та податкових органів

313,465

Природні монополії (врегулювання заборгованості)

68,000

Повернення митних платежів

36,726

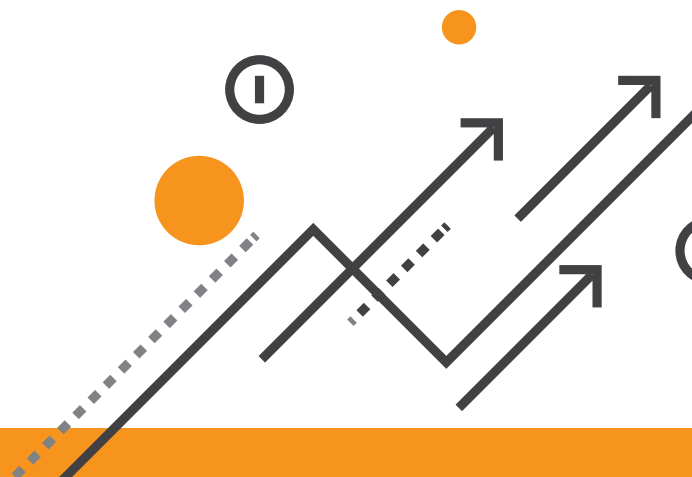
Державні компанії – інші дії

32,220

Нефінансовий вплив від діяльності Ради в I кварталі 2019 року:

	I квартал 2019 року	IV квартал 2018 року	I квартал 2019 року
Припинення зловживань службовим становищем державним органом, на який скаржаться	43	26	46
Закриття кримінальної справи, порушеної проти скаржника	7	8	9
Зміна/прийняття законодавства; поліпшення процедури	6	5	4
Узгодження/прийняття податкової звітності	6	3	27
Дозволи/ліцензії/висновки/отримання реєстрації	4	6	8
Претензії та штрафні санкції проти скаржника скасовані	2		
Звільнення/накладення штрафу на державного службовця	2	3	1
Порушення кримінальної справи щодо державного службовця/третьої сторони		2	
Контракт, підписаний/укладений з державним органом			1

Припинені зловживання службовими особами залишаються ключовим нефінансовим ефектом нашої роботи. Закриті кримінальні справи, внесені зміни до законодавства та отримані ліцензії також були серед основних нефінансових результатів нашої роботи у першому кварталі 2019 року.

Надані рекомендації та вирішені системні проблеми

Рекомендації, надані
у I кварталі 2019 року:

155

Всього надано
рекомендацій з
початку діяльності в
травні 2015:

2340

2209

94%
Рекомендацій
виконано

131

6%
Рекомендації,
що підлягають
моніторингу

«Висловлюємо свою щирю вдячність
за Вашу колосальну працю і допомогу
законослухняному українському бізнесу.»

Даніель Саксік,

Генеральний директор ТОВ «Консьюмерс-Скло-Зоря»

Відомства, яким РБО надала рекомендації в 2015-2019 рр., та частка виконаних рекомендацій

	Надано рекомендацій	Виконано рекомендацій	I квартал 2019	IV квартал 2018	I квартал 2018
			Співвідношення виконаних до наданих рекомендацій		
Державна фіскальна служба України	1605	1547	96%	97%	96%
Національна поліція України	105	92	88%	85%	84%
Прокуратура України	105	85	81%	81%	81%
Міністерство юстиції України	83	81	98%	95%	97%
Органи місцевого самоврядування	81	72	89%	86%	84%
Служба безпеки України	50	48	96%	94%	94%
Міністерство регіонального розвитку України	48	46	96%	95%	100%
Міністерство економічного розвитку і торгівлі України	41	38	93%	84%	85%
Міністерство екології та природних ресурсів України	34	33	97%	94%	91%
Верховна Рада, Кабінет Міністрів, Президент України	25	21	84%	79%	78%
Державні підприємства	25	21	84%	86%	82%
Міністерство соціальної політики України	21	19	90%	89%	73%
Міністерство фінансів України	17	16	94%	93%	75%
Міністерство охорони здоров'я України	11	11	100%	100%	100%
Міністерство внутрішніх справ України	12	11	92%	91%	90%
Міністерство інфраструктури України	10	9	90%	90%	100%
Інші державні органи	9	9	100%	100%	86%
Міністерство енергетики та вугільної промисловості України	8	8	100%	88%	80%
Антимонопольний комітет України	8	7	88%	100%	83%

	Надано рекомендацій	Виконано рекомендацій	I квартал 2019	IV квартал 2018	I квартал 2018
			Співвідношення виконаних до наданих рекомендацій		
Комерційні та інші суди	7	7	100%	100%	100%
Міністерство аграрної політики та продовольства України	8	7	88%	88%	93%
Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг	8	7	88%	88%	83%
Національне антикорупційне бюро України	3	3	100%	100%	67%
Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів	6	3	50%	75%	75%
Національний банк України	2	2	100%	100%	100%
Державні фонди	4	2	50%	50%	33%
Комунальні служби України	1	1	100%	0%	0%
Міністерство освіти і науки України	1	1	100%	100%	100%
Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення	1	1	100%	100%	100%
Державна служба України з надзвичайних ситуацій	1	1	100%	100%	100%
Всього	2340	2209	94%	94%	93%

У звітному періоді державні органи виконали ще 153 індивідуальні рекомендації Ради, утримуючи, таким чином, високий показник імплементації в 94%. Більшість державних органів, яким ми видали найбільшу кількість рекомендацій, покращили свої показники у першому кварталі 2019 року.

ДФС, якій за весь час роботи ми адресували 69% усіх індивідуальних рекомендацій, в останньому кварталі сповільнилася у виконанні рекомендацій на -1 пп – до 96% відповідно.

У четвертому кварталі 2018 року рівень виконання рекомендацій правоохоронними органами був наступним: Служба безпеки України (96%) та Національна поліція (88%) покращили свою роботу, в той час як показник Прокуратури (81%) залишився незмінним.

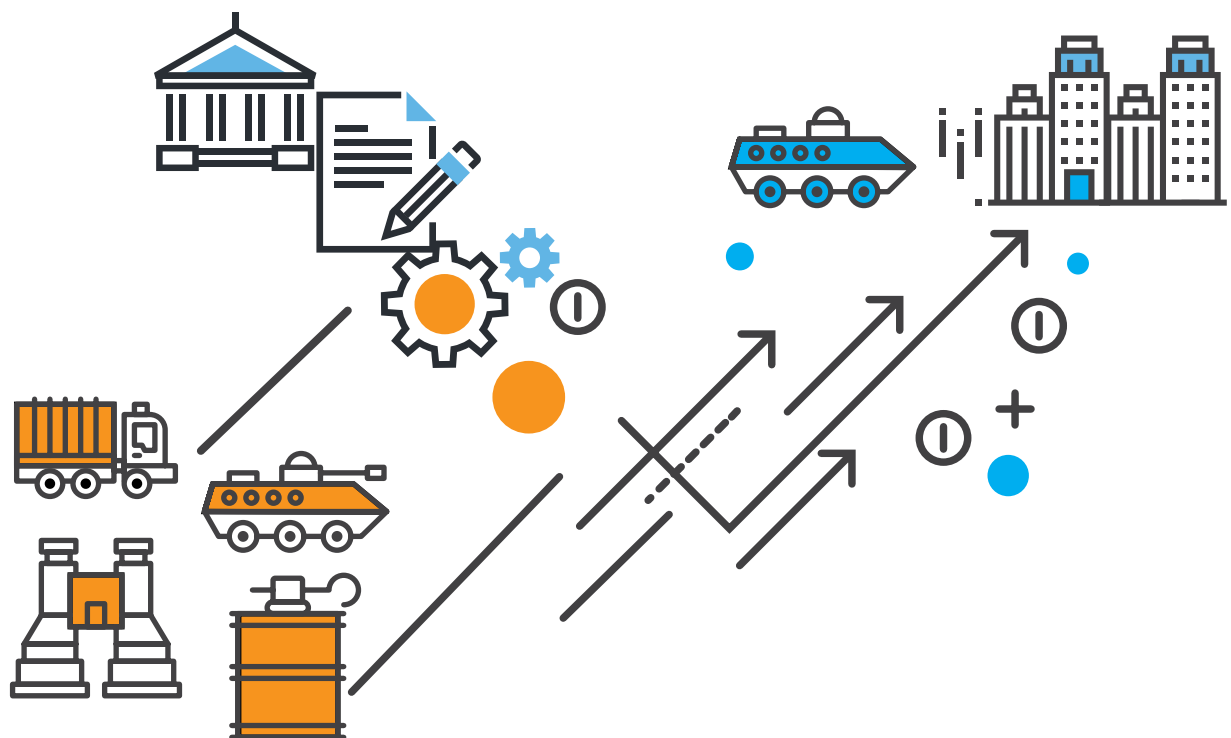
Із задоволенням відзначаємо державні органи, які виконали понад 20 рекомендацій Ради і продемонстрували значне зростання порівняно з четвертим кварталом 2018 року: Міністерство економічного розвитку і торгівлі (+ 9 п.п.) і Верховна Рада, Кабінет Міністрів і Президент України (+ 6 п.п.).

2.2. Виявлені та вирішені системні проблеми

Виявлені системні проблеми

- У звітному кварталі Рада отримала на 4% менше скарг від підприємств на неправомірні дії державних органів. Таке скорочення було зумовлене зменшенням кількості звернень, що стосувалися податкових питань.
- У порівнянні з попереднім кварталом, компанії подали на 15% менше скарг з податкових питань, причому основне падіння стосується блокування податкових накладних, податкових кримінальних справ та електронного адміністрування ПДВ. Водночас, податкові перевірки стають дедалі більш проблемним питанням для компаній, які ведуть бізнес в Україні. У першому кварталі 2019 року ми отримали 93 скарги з цього приводу, що становить майже чверть усіх отриманих звернень і є абсолютним максимумом за весь час роботи Ради.
- Динаміка скарг на дії правоохоронців майже незмінна вже протягом декількох кварталів. У порівнянні з попереднім періодом, ми отримали дещо більше скарг на Національну поліцію та Прокуратуру, в той час як стосовно Служби безпеки України кількість скарг зменшується вже багато періодів поспіль. Позитивний тренд кварталу – кількість повідомлень про випадки процесуальних порушень з боку Національної поліції та Прокуратури знизилася порівняно з 4 кварталом 2018 року на 15% та 33% відповідно.
- Що стосується дій державних регуляторів, то Рада отримала майже на третину більше звернень з цього приводу порівняно з 4 кварталом 2018 року. Хоча кількість звернень щодо неправомірних дій ДАБІ та Держгеокадастру суттєво скоротилася, у першому кварталі 2019 року бізнес скаржився на більш широке коло інших державних регуляторів.
- Митні питання посіли четверту позицію у рейтингу скарг звітного періоду. Починаючи з другого кварталу 2018 року, кількість скарг з митних питань почала зростати, досягнувши рекордно високого показника у першому кварталі 2019 року. Хоча в абсолютному вираженні кількість звернень досить невелика (29 скарг), ефективна робота митниці надзвичайно важлива для розвитку міжнародної торгівлі та покращення бізнес-клімату в цілому. Тому ми вирішили присвятити окремий розділ звіту аналізу звернень підприємців з митних питань.
- 3 травня 2015 року Рада отримала від бізнесу 202 скарги щодо неправомірних дій митних органів. Понад третина з них пов'язана з затримками митного оформлення, ще третина – з оцінкою митної вартості товарів. Виявилось, що серед компаній, що подали скарги з митної тематики, іноземних (26%) і великих компаній (33%) було більше на 9 п.п. і на 7 п.п., ніж загалом з усіх тематик звернень. Примітно, що рівень успішно закритих розслідувань був вищим серед митних питань (74%), ніж загалом серед закритих справ (67%). З фінансової точки зору, ми допомогли скаржникам повернути 21 млн. грн. митних переplat. Це, в основному, стосувалося відшкодування переплачених митних зборів та скасування коригування вартості імпортованої продукції.

Виконані рекомендації по кейсах

Державний орган

Кабінет Міністрів України

Виявлені під час розслідування проблеми

Рада стикнулася з прогалиною в законодавстві щодо імпорту демілітаризованої техніки.

На практиці було складно розібратися, який саме державний орган відповідає за видачу дозволів на цивільне використання такої техніки. Міністерство оборони України та Державна служба експортного контролю України лише переадресовували звернення один на одного.

Досягнутий за сприяння РБО результат

До діалогу залучили Міністерство економічного розвитку та торгівлі, а згодом – і керівництво Кабміну. Коли стало зрозуміло, що компромісу швидко досягнуто не буде, сторони вирішили ініціювати внесення змін до законодавства.

Влітку 2018 року Президент ввів у дію рішення РНБО «Про вдосконалення державної політики щодо забезпечення Збройних Сил України та інших військових форм продукції оборонного виробництва іноземного виробництва, а також сприяння співробітництву оборонних підприємств України з іноземними партнерами».

І лише на початку 2019 року, зважаючи на досвід учасників ринку, ми переконалися, що нова процедура дійсно працює.

Системні рекомендації, виконані у звітному кварталі

Системний звіт

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ
РЕГУЛЮВАННЯ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Системний звіт

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
БІЗНЕСУ У МИТНІЙ СФЕРІ

Проблема

Затримки з перевіркою та прийняттям митних декларацій для бізнесу означають простой товару на митниці, зриви термінів поставок, додаткові логістичні витрати.

Дії, виконані державними органами

Прийнято в першому читанні проект Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України», який, зокрема, передбачає запровадження нової форми контролю – пост-митний контроль.

Рекомендація Ради

Перенести контроль з етапу подання митної декларації на етап після випуску товарів у вільний обіг. Це означає, що митні процедури підлягають застосуванню не у пункті пропуску, а після завершення їх митного оформлення та випуску у вільний обіг.

Системний звіт

ЗМЕНШЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ
РИЗИКІВ ТА СТВОРЕННЯ
УМОВ ЗАЛУЧЕННЯ
ІНВЕСТИЦІЙ В БУДІВНИЦТВІ

Проблема

Відсутність чітко визначеної процедури присвоєння поштових адрес готовим об'єктам будівництва. До цього наданням поштових адрес займалися органи місцевої влади на власний розсуд. Це часто призводило до зловживань: штучного затягування процедури та подальшого створення перепон на шляху реєстрації нових об'єктів нерухомості.

Рекомендація Ради

Встановити єдиний, прозорий та дружній для бізнесу порядок присвоєння поштових адрес об'єктам будівництва та об'єктам нерухомого майна.

Дії, виконані державними органами

Кабінет Міністрів України ухвалив ініційовану і розроблену МЕРТОм комплексну постанову, що передбачає необхідний порядок присвоєння поштових адрес.

2.3. Огляд розслідувань

У цьому розділі можна ознайомитися з прикладами справ, які Рада бізнес-омбудсмена успішно вирішила.

ПОДАТКОВІ ПТАННЯ

Предмет: Податкові перевірки

ДФС скасувала 76 млн. грн. податків та штрафів дистриб'ютору з Львівщини

Об'єкт скарги:
Головне управління ДФС у Львівській області (ДФС)

Суть скарги:

6 листопада 2018 року Рада отримала скаргу від оптового дистриб'ютора з Львівщини. Підприємство не погоджувалося з висновками податкової перевірки.

Перевіряючи діяльність дистриб'ютора, ДФС поставила під сумнів реальність його операцій з декількома контрагентами. Відповідно, податкова прийняла рішення про донарахування податку на прибуток та штрафів підприємству на суму понад 76 млн. грн.

Не погодившись з висновками податкового органу, компанія оскаржила рішення, проте у відповідь отримала лише формальну відписку, без аргументів та обґрунтованих відповідей на заперечення. Вважаючи свої законні права порушеними, компанія звернулася до ДФС та Ради за підтримкою.

Вжиті заходи:

Інспекторка Ради проаналізувала обставини скарги та підготувала письмові пропозиції ДФС. Рада також взяла участь в розгляді справи підприємства в ДФС.

Результат:

Отримавши додаткові пояснення від Скаржника, ДФС взяла їх до уваги та скасувала рішення перевірки. Справу успішно закрито.

Предмет: Податкові перевірки

**Українське
представництво
світового виробника
телекомунікаційного
обладнання зекономило
15 млн. грн**

Об'єкт скарги:

Головне управління
Державної фіскальної
служби України (ДФС) у місті
Києві

Суть скарги:

До Ради звернулося українське представництво провідного світового виробника телекомунікаційного обладнання та мобільних телефонів. Скаржник не погоджувався з результатами податкової перевірки ДФС.

Податковий орган перевірів, як підприємство сплачувало податки та дотримувалося правил валютного законодавства у 2015-2018 роках. В результаті, виявив порушення на суму понад 15 млн. грн.

Не погоджуючись з висновками податкової, підприємство оскаржило їх в ДФС та звернулось до РБО за підтримкою.

Вжиті заходи:

Вивчивши матеріали справи та проаналізувавши положення законодавства, Рада письмово підтримала позицію підприємства. Крім того, інспектор Ради взяв участь у розгляді справи в ГУ ДФС у м. Києві та у ДФС України. Зокрема, інспектор наголосив, що підприємство дійсно сплатило ПДВ і мало право на податковий кредит.

Результат:

ДФС дослухалася до аргументів Ради та скасувала висновки перевірки. Це дозволило Скаржнику уникнути безпідставного донарахування на суму понад 15 млн. грн. Справу успішно закрито.

Предмет: Податкові перевірки

**«Сігніфай Україна»
відстояв право на
податковий кредит**

Об'єкт скарги:

Головне управління
Державної фіскальної
служби України (ДФС)
у м. Київ

Суть скарги:

22 жовтня 2018 року до Ради звернувся світовий виробник світлодіодних ламп ТОВ «Сігніфай Україна» (до 24 січня 2019 року ТОВ «Філіпс Світлові Рішення Україна»). Підприємство не погоджувалося з висновками податкової перевірки, відповідно до яких він мав додатково сплатити понад мільйон гривень.

Під час перевірки діяльності підприємства у вересні 2018 року, ДФС знайшла порушення Скаржником податкового законодавства. На думку ДФС, компанія залучала промоутерів для просування своєї продукції в торговельних мережах без належних підстав, оскільки товар вибув із власності Скаржника. Начебто після того, як товар придбали партнери для розповсюдження в мережі, економічно недоцільно витратити кошти на його просування. Через це, на переконання податкової, підприємство не мало права відносити такі послуги на витрати, зменшуючи базу оподаткування.

Скаржник не погоджувався з позицією ДФС. Він наполягав, що є єдиним дистриб'ютором бренду, і будь-які активності з його просування мають безпосередній економічний ефект для компанії і для торговельної марки. Вважаючи, що ДФС не дослідило всі обставини діяльності підприємства та безпідставно зробило висновок про порушення податкового законодавства, Скаржник звернувся до Ради.

Вжиті заходи:

Вивчивши матеріали справи та проаналізувавши положення законодавства, Рада письмово підтримала позицію підприємства. Крім того, інспектор Ради взяв участь у розгляді справи в ГУ ДФС у м. Києві та у ДФС України. Зокрема, він представив судову практику з аналогічними кейсами за участю роздрібних мереж, що свідчила на користь Скаржника.

Результат:

ДФС дослухалася до аргументів Ради та скасувала висновки перевірки. Це дозволило Скаржнику уникнути безпідставного донарахування на суму понад мільйон гривень. Справу успішно закрито.

Предмет: Податкові перевірки

ДФС погодила класифікацію обладнання та скасувала донарахування виробнику солодоців

Об'єкт скарги:

Офіс великих платників податків ДФС (ОВПП)

Суть скарги:

13 листопада 2018 року до Ради звернулося українське підприємство, що належить до групи найбільшого у світі виробника шоколадної продукції, печива та цукерок. Скаржник не погоджувався з висновками податкової перевірки.

У 2016 році підприємство придбало машину для пакування печива. Завезло її, відповідно до класифікації імпортованих товарів, з нульовою ставкою мита. Устаткування запрацювало, продукція з'явилася на полицях.

Проте, через два роки ОВПП вирішив провести перевірку – чи правильно проведена класифікація обладнання. Наполягаючи, що пакувальну машину треба було імпортувати зі ставкою мита 2%, податковий орган донарахував підприємству податки на суму 140 тис. грн.

Не погоджуючись з висновками податкової, підприємство оскаржило їх в ДФС України та звернулося до Ради бізнес-омбудсмена.

Вжиті заходи:

Інспектор Ради проаналізував матеріали справи та письмово підтримав позицію Скаржника. Крім того, він взяв участь у розгляді справи підприємства в ДФС України. Під час слухання сторони домовилися, що Скаржник надасть податковому органу додаткові документи та фотографії процесу пакування печива, що підтверджують правильність класифікації товару.

Результат:

Отримавши зазначені документи та фотографії, ДФС України прийняла позицію підприємства та скасувала донарахування. Справу успішно закрито.

Предмет: Податкові перевірки

ДФС скасувала 2,9 млн. грн. штрафу агрофірмі з Луганщини

Об'єкт скарги:

Головне управління
Державної фіскальної
служби України
в Луганській області (ДФС)

Суть скарги:

1 жовтня 2018 року до Ради звернулася агрофірма з Луганщини. Підприємство не погоджувалося з результатами податкової перевірки, відповідно до яких Скаржник мав додатково сплатити понад 6 млн. грн.

У вересні ДФС позапланово перевірила діяльність підприємства та виявила низку порушень. Зокрема, агрофірма невірно зазначила класифікаційний код товару в податкових накладних. Крім того, на думку податкової, Скаржник мав додатково оприбуткувати майно. Виявлені порушення податковий орган оцінив в декілька мільйонів гривень. Проте, за словами агрофірми, висновки перевірки були безпідставними, а ДФС тиснула на підприємство через те, що Скаржник прагнув отримати з бюджету відшкодування ПДВ.

Вжиті заходи:

Інспектор Ради вивчив документи справи та визначив, що у двох з трьох епізодів скарги були порушені законні права агрофірми. Тому він підготував аргументи та підтримав позицію Скаржника. Інспектор двічі письмово попросив ДФС належно розглянути оскарження підприємства. Крім того, Рада взяла участь в розгляді справи в ДФС.

Результат:

За сприяння Ради, ДФС скасувала донарахування та штрафи на суму 2,9 млн. грн. Справу закрито.

Предмет: Податкові перевірки

РБО відстояла законне право підприємства на податковий кредит

Об'єкт скарги:

Головне управління
Державної фіскальної
служби у місті Києві
(ГУ ДФС), ДФС України (ДФС)

Суть скарги:

3 жовтня 2018 року до Ради звернувся український офіс провідного світового виробника сільськогосподарської техніки. Скаржник не погоджувався з висновками ГУ ДФС щодо неправомірності отримання податкового кредиту на суму 7 млн. грн.

У 2016-2017 роках підприємство підписало договір про поставку сільськогосподарської техніки загальною вартістю понад 400 млн. грн. Згідно з Податковим кодексом (ПК), така операція імпорту обкладається ПДВ. Відповідно, отримавши товар, Скаржник сплатив ПДВ та на його суму отримав податковий кредит.

Протягом двох років українська компанія частинами виплачувала кошти за отриману техніку. Проте, коли залишалося сплатити останні 9% вартості, підприємство стикнулося з фінансовими проблемами. Решту суми Скаржник погасити не міг. Враховуючи це, материнська компанія пішла назустріч та простила борг на суму близько 1 млн. євро.

Перевіряючи діяльність підприємства в 2018 році, ГУ ДФС розцінила цю операцію з прощення боргу як безоплатно наданий товар. Відповідно до ПК, за цих умов Скаржник не має права на податковий кредит. Не погоджуючись з позицією податкової, підприємство звернулося зі скаргою до ДФС та Ради бізнес-омбудсмена.

Вжиті заходи:

Інспектор Ради вивчив матеріали справи, дослідив відповідне законодавство та судову практику. Він переконався, що право на податковий кредит виникає у разі сплати податку при імпорту товару та за умови реальності операції і наявності первинних документів. Інших вимог щодо отримання податкового кредиту ПК не містить. У разі прощення боргу – як сталося у випадку Скаржника – не відбувається зміна компенсації та у продавця не виникає обов'язку виписати покупцю розрахунок коригування.

Тому Рада письмово звернулася до ДФС України щодо можливих порушень законних інтересів підприємства. Рада рекомендувала податковому органу всебічно та неупереджено розглянути справу Скаржника. Інспектор також взяв участь у розгляді справи підприємства в ДФС, де він озвучив раніше викладені аргументи та підтримав позицію Скаржника.

Результат:

За підтримки Ради Скаржнику вдалося переконати податкову. ДФС задовільнила скаргу підприємства. Скаржник зберіг своє право на податковий кредит в 7 млн. грн. Справу успішно закрито.

Предмет: Податкові перевірки

**ДФС скасувала штраф
постачальнику швейного
обладнання**

Об'єкт скарги:

Головне управління
Державної фіскальної
служби України в
Хмельницькій області
(Хмельницька ДФС)

Суть скарги:

7 жовтня 2018 року до Ради звернувся постачальник швейного обладнання «Швеймаш». Скаржник не погоджувався з висновками податкової перевірки, відповідно до яких він мав сплатити штраф на суму 28 тис. грн.

За даними ДФС, їх таємний покупець відвідав магазин Скаржника, замовив швейну машинку та дав за неї завдаток. На підтвердження цього покупець отримав видаткову накладну. На її підставі підприємство звинуватили в проведенні розрахунків поза бухгалтерією.

Проте, за словами Скаржника, такої покупки взагалі не було. Видаткова накладна містила реквізити іншого підприємства, невідомі Скаржнику дані покупця та представника постачальника. А товару, про який йшла мова в накладній, у продавця взагалі не було. Підприємство не погодилося з результатами перевірки та оскаржило їх в ДФС.

Вжиті заходи:

Інспектор Ради вивчив матеріли справи. Він звернув увагу на те, що з видаткової накладної, що стала «доказом» ДФС, невірно робити висновок щодо неналежного бухгалтерського обліку Скаржника. Так, зокрема, видаткова накладна не містила необхідних реквізитів, щоб вважатись первинним документом, а також не містила будь-яких достатніх ідентифікаційних даних, за якими можна було б стверджувати, що цей документ видав Скаржник. Переконавшись, що факти та докази свідчать на користь Скаржника, він оперативно направив лист до податкового органу і додатково підтримав позицію підприємства під час слухання справи в ДФС України.

Результат:

За сприяння Ради ДФС переглянула результати перевірки та скасувала штраф. Скаржник подякував РБО за активну участь і підтримку у вирішенні справи. Кейс успішно закрито

Предмет: Кримінальні провадження проти бізнесу з боку ДФС

Кримінальне провадження проти івент-агенції закрито за відсутністю складу злочину

Об'єкт скарги:

Слідче управління фінансових розслідувань Головного управління Державної фіскальної служби у м. Києві (Податкова міліція)

Суть скарги:

14 вересня 2018 року до Ради звернулася івент-агенція, що спеціалізується на організації заходів в B2B сегменті. Компанія скаржилася на безпідставно відкриту кримінальну справу.

У вересні 2017 року податкова перевірила діяльність підприємства та зробила висновок про заниження податку на прибуток та ПДВ на загальну суму 18,5 млн. грн. Компанія оскаржила рішення ДФС до суду. Окружний адмінсуд прийняв рішення на користь Скаржника, апеляційний суд його підтвердив.

Проте, податковий орган це не зупинило. Податкова поліція ініціювала кримінальні провадження проти підприємства за статтею «ухилення від сплати податків». Скаржник декілька разів звертався до слідчого управління Податкової поліції з проханням закрити кримінальну справу через відсутність складу злочину, проте безрезультатно. Тому підприємство подало скаргу до Ради бізнес-омбудсмена.

Вжиті заходи:

Вивчивши обставини справи, інспектор Ради визнав позицію компанії законною. Він направив листи на підтримку Скаржника до Прокуратури Києва (Прокуратури), Головного слідчого управління фінансових розслідувань ДФС та Податкової міліції. Проте, державні органи відповіли, що підстав для закриття кримінальної справи немає.

Оскільки жодного з обов'язкових елементів злочину, як-то боргу чи узгоджених податкових зобов'язань, в справі Скаржника не було, інспектор Ради звернувся до Генеральної прокуратури (ГПУ) з проханням всебічно й неупереджено розглянути скаргу підприємства. Він також порекомендував перевірити ефективність ведення досудового розслідування, а також наявність порушень в діях посадових осіб.

Результат:

Після цього справа зрушила з місця. ГПУ переадресувала справу на Прокуратуру, а та – на Податкову міліцію. За сприяння Ради 13 грудня кримінальне провадження проти Скаржника закрили за відсутністю складу злочину. Справу успішно вирішено.

Предмет: Кримінальні провадження проти бізнесу з боку ДФС

Повторні обшуки на підставі однієї ухвали суду недопустимі!

Об'єкт скарги:

Слідче управління
фінансових розслідувань
ГУ ДФС у місті Києві
(Податкова міліція)

Суть скарги:

До Ради звернулася компанія, що надає візові послуги. Підприємство скаржилось на неправомірні дії Податкової міліції – правоохоронці двічі провели обшук Скаржника, тоді як мали дозвіл суду лише на один обшук.

На підставі ухвали суду слідчий та інші службовці Податкової міліції в перший раз правомірно проникли до офісу Скаржника та почали обшук. Провівши там деякий час, всі правоохоронці залишили приміщення. Наступного дня вони повернулися задля поновлення обшуку. При цьому пред'явили ту саму ухвалу суду, що і в перший раз.

Проте, Скаржник заперечував – на його думку, ухвала суду дозволяла лише одне проникнення до офісу, яке вже завершилося, оскільки правоохоронці провели обшук та залишили приміщення.

Вжиті заходи:

Інспектор Ради проаналізував документи справи та відповідне законодавство, і прийшов до висновку, що Скаржник правий. Друге проникнення до приміщення, що відбулося в інший день, не може вважатись санкціонованим судом і тому є незаконним. Рада написала про це в Податкову поліцію та винесла питання Скаржника на зустріч експертної групи, створеної на підставі Меморандуму про партнерство та співробітництво між Радою та ДФС України.

Під час зустрічі державний орган висловив альтернативний підхід до трактування законодавства. Податкова міліція відповіла, що ситуація Скаржника – це неоднозначне питання, з якого є різна практика. Тому порушень у діях слідчого вони не бачили.

Проте, переконана в правильності правової позиції, Рада не відступила. Інспектор провів додатковий аналіз судових рішень суду з цього питання, включаючи як ухвали слідчих суддів, так і рішення судів апеляційної інстанції. Все вказувало на правомірність позиції Скаржника.

Тому питання повторно винесли на зустріч експертної групи. Представник Ради представив висновки поглибленого дослідження та аргументи на користь підприємства. Рада попросила офіційно повідомити всі органи Податкової міліції, що повторні обшуки на підставі однієї ухвали суду проводити не можна.

Результат:

Під час другої зустрічі експертної групи Раді вдалося переконати державний орган. Податкова міліція надіслала інструкцію начальникам всіх відділень Податкової міліції в областях, місті Києві та Офісу ВПП ДФС для використання в роботі. В документі, зважаючи на наявну судову практику, було визначено недопустимим повторне проникнення до житла чи іншого володіння особи, за ухвалою слідчого судді про дозвіл на обшук, за якою проникнення до приміщення вже здійснювалось. Справу успішно закрито.

Предмет: Кримінальні провадження проти бізнесу з боку ДФС

Правоохоронці повернули GT Group незаконно вилучене майно

Об'єкт скарги:

Офіс великих платників податків Державної фіскальної служби України (ОВПП ДФС)

Суть скарги:

17 січня 2019 року до Ради звернулася група енергетичних компаній GT Group. ОВПП не повертав Скаржнику вилучене майно навіть попри відповідну ухвалу суду.

13 листопада 2018 року слідчі ДФС обшукали офіси компанії в Києві та Харкові. За словами Скаржника, обшуки проводилися на підставі ухвали суду щодо юридичних осіб, які не мають жодного стосунку до GT Group. Тим не менш, слідчі дії були масштабними – одночасно до офісів прибули понад 30 правоохоронців. Під час обшуку правоохоронці вилучили техніку та документи, про які в ухвалі мова не йшла.

Не погоджуючись з цим, підприємство звернулося до Шевченківського райсуду з проханням визнати дії правоохоронців незаконними та повернути майно. 14 січня 2019 року суд прийняв рішення на користь компанії та зобов'язав ОВПП повернути майно.

Проте, по телефону Скаржнику сказали, що відповідальний слідчий у відпустці до середини лютого, а ніхто інший майно повернути не може. Крім того, в канцелярії не знали, хто є виконавцем звернення компанії та коли його опрацюють.

Зіткнувшись з бездіяльністю держорганів, підприємство звернулося за допомогою до Ради.

Вжиті заходи:

Інспектор Ради оперативно включився в розслідування. У день отримання Скарги він зв'язався зі слідчим управління ОВПП. Інспектор наголосив, що необхідно якомога швидше виконати рішення суду, щоб розблокувати діяльність підприємства.

Результат:

За сприяння Ради, вилучену комп'ютерну техніку та майно повернули підприємству протягом двох робочих днів. Як зазначив Скаржник, «завдяки налагодженій комунікації зі слідчим управлінням ОВПП ДФС, професійному підходу та оперативним діям команди бізнес-омбудсмена, відновлено функціонування роботи нашого товариства. Висловлюємо захоплення рівнем оперативності, професіоналізму, та цілеспрямованості команди, підтримку та сприяння прозорості ведення бізнесу в Україні».

Про обставини справи інспектор Ради також повідомив керівництво слідчого управління ДФС України, подякувавши за оперативну реакцію на запити Ради. Справу успішно закрито.

Предмет: Кримінальні провадження проти бізнесу з боку ДФС

Податкова міліція повернула безпідставно вилучене майно

Об'єкт скарги:

Слідче управління фінансових розслідувань
Офісу великих платників
податків Державної
фіскальної служби
(Податкова міліція)

Суть скарги:

3 вересня 2018 року до Ради звернулося провідне металургійне підприємство України. Скаржник не міг повернути документи та майно, вилучені під час обшуку.

У червні 2018 року Податкова міліція ініціювала обшук підприємства. За його результатами правоохоронці вилучили документи та гроші, не вказані в ухвалі суду на проведення обшуку. Вони намагалися арештувати майно через суд, проте, той відмовив.

Відповідно до законодавства, вилучене майно, щодо якого суд не надав дозвіл на вилучення та відмовив у накладенні арешту, правоохоронці мають повернути власникові. Але слідчий не повертав гроші та документи Скаржнику. Це суттєво обмежувало нормальну господарську діяльність комбінату і повністю блокувало роботу з деякими контрагентами.

Вжиті заходи:

Інспектор Ради ретельно вивчив обставини справи та визначив, що правоохоронці безпідставно утримують майно Скаржника, щодо якого суд не надав дозвіл на вилучення. З проханням повернути документи та гроші власнику він письмово звернувся до Генеральної прокуратури України.

У відповідь на звернення Ради до ГПУ підприємству повернули майно. Проте не все – деякі документи слідчий залишив собі «для додаткового вивчення». Через це Рада була змушена вдруге звертатися до ГПУ та Податкової міліції.

Результат:

Лише в середині листопада решту документів правоохоронці повернули Скаржнику. Дії слідчого, який відмовлявся повертати майно, визнали незаконними. З ним провели роз'яснювальну роботу щодо необхідності дотримання чинного законодавства. Справу успішно закрито.

Предмет: Затримка із поверненням ПДВ

ДФС нарешті зарахувала 4 млн. грн. «Проктер енд Гембл Україна»

Об'єкт скарги:

Державна фіскальна служба (ДФС), Офіс великих платників податків ДФС (ОВПП)

Суть скарги:

Рада отримала скаргу від українського представництва провідного світового FMCG виробника. Скаржник намагався привести у відповідність дані своєї інтегрованої картки з урахуванням рішень судів, які скасовували рішення податкових перевірок ДФС.

У 2013 році компанію Скаржника реорганізували, а всі права та обов'язки попередньої юридичної особи перейшли до нового товариства. Відбулось «злиття» інтегрованих карток підприємств. ДФС мала коректно відобразити на рахунках правонаступника переплати податків та відшкодувати ПДВ на майже 4 млн. грн. Проте, коли нова юридична особа звернулася до обласної податкової, їй відмовили, проінструктувавши про необхідність звертатися до ОВПП, в якому юридична особа наразі обліковується. В свою чергу, незважаючи на численні звернення підприємства, ОВПП також не поспішав із вирішенням питання, переадресовуючи Скаржника на обласну податкову.

З цією проблемою Скаржник звернувся до Ради.

Вжиті заходи:

Вивчивши обставини справи, Інспекторка Ради письмово звернулася до ОВПП. Крім того, представники Ради провели робочу зустріч із керівництвом ОВПП. Рада просила відобразити інформацію по наявним переплатам та ПДВ відшкодуванню в інтегрованій картці Скаржника. Інспекторка підкреслила, що цього вимагають відповідні судові рішення.

Результат:

За сприяння Ради, ОВПП оперативно скооперувався з обласною податковою та надав останній відповідні вказівки. Наразі всі зміни в інтегрованій картці платника податків відображаються коректно. Скаржник підтвердив, що проблема, яка тягнулася декілька років, успішно вирішена.

Предмет: Інші податкові питання

Районна ДПІ повернула підприємству помилково сплачені кошти

Об'єкт скарги:

Державна податкова інспекція у Соборному районі міста Дніпра
Головного управління ДФС у Дніпропетровській області (ДПІ)

Суть скарги:

2 листопада 2018 року до Ради звернулося інженерне підприємство з Дніпропетровщини. Скаржник не міг повернути 340 тис. грн., помилково перерахованих в ДФС.

У липні підприємство помилилося на користь ДФС, випадково сплативши зайві 340 тис. грн. Скаржник двічі звертався до ДПІ з проханням повернути кошти на його рахунок в системі електронного адміністрування ПДВ (СЕА ПДВ). Підприємство перенаправили в обласний податковий орган. Скаржник неодноразово телефонував у податкову, намагався з'ясувати, хто саме займається його питанням, проте, його ігнорували. З формальних причин Скаржнику відмовляли в поверненні коштів.

Разом з третьою заявою в районну ДПІ підприємство надіслало скаргу до Ради бізнес-омбудсмена.

Вжиті заходи:

Інспектор Ради вивчив матеріали справи та встановив, що Скаржник має право на повернення коштів. Він переконався, що відповіді ДФС були радше формальними, в них податковий орган не пояснював, що треба зробити підприємству, щоб повернути кошти. Тому інспектор письмово попросив ДПІ та обласну ДФС перевірити наявність переплати і якщо вона підтвердиться, оперативно та в повному обсязі її повернути.

Результат:

Звернення Скаржника до Ради підштовхнуло ДФС нарешті належним чином розглянути заяву підприємства. Податкова, що ще декілька місяців тому не виходила на контакт з підприємством, зателефонувала Скаржнику та запросила його в офіс для розгляду справи. Податковий орган пояснив, що саме треба виправити в заяві, щоб запустити процес відшкодування переплати. Через тиждень Управління Держказначейства в Соборному районі м. Дніпра повернуло кошти підприємству в повному обсязі. Справу успішно закрито.

Предмет: Інші податкові питання

За сприяння Ради платники єдиного податку отримали право продавати сидр

Об'єкт скарги:

Державна фіскальна служба України (ДФС)

Суть скарги:

6 вересня 2018 року до Ради звернувся Микола Дев'ятов, власник пабу в Київській області. Приватний підприємець скаржився на дії податкової.

У серпні підприємець, як платник єдиного податку, звернувся до податкової за ліцензією на торгівлю сидром. Податковий орган спочатку довго відмовлявся приймати документи Скаржника, а потім відповів, що для торгівлі цим напоєм Скаржнику треба перейти на загальну систему оподаткування.

Після низки відмов, незапланованої податкової перевірки та численних скарг на гарячу лінію ДФС, підприємець, сповнений почуття несправедливості, звернувся за підтримкою до Ради.

Вжиті заходи:

Інспекторка Ради ретельно вивчила деталі скарги та законодавство, що її регулює. Цікаво, що згідно з Податковим кодексом (ПК) платники єдиного податку I-III групи (як Скаржник) можуть продавати пиво та столові вина. Водночас продаж сидру та перрі (грушевого сидру) можливий лише за умови переходу на загальну систему оподаткування.

Визнавши слушними аргументи підприємця щодо неспівмірності законодавчого регулювання продажу подібних напоїв, Рада письмово звернулася до Мінфіну та ДФС. Інспекторка попросила державні органи роз'яснити, чим зумовлені обмеження платників єдиного податку I-III групи на продаж сидру. Вона також запропонувала оцінити доцільність надання їм такого права. Листування між Радою та відповідальними органами з цього питання тривало декілька місяців.

Результат:

Чотири місяці наполегливої роботи РБО нарешті принесли результат. Верховна Рада прийняла зміни до ПК, які надали можливість платникам єдиного податку I-III групи отримати ліцензію на продаж сидру та перрі.

Зміни набули чинності 1 січня 2019 року.

ДІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Предмет: Процесуальні зловживання

Правоохоронці повернули вилучене устаткування турецькому інвестору

Об'єкт скарги:

Слідче управління
Головного управління
Національної поліції
у Київській області
(Нацполіція)

Суть скарги:

5 березня 2018 року до Ради звернулося підприємство з турецькими інвестиціями, що займається переробкою пластику та виробництвом товарів з вторинної сировини. Національна поліція, порушивши розумні строки досудового розслідування, не повертала Скаржнику вилучене обладнання.

Наприкінці вересня 2017 року правоохоронці, відповідно до ухвали суду, в межах кримінального провадження обшукали виробничий цех, орендований Скаржником. Як речові докази вилучили машину для подрібнення пластику, зневоднюючу центрифугу та точильний верстат. Варто зазначити, що Скаржник лише орендував обладнання, воно належало громадянину Туреччини.

Разом з вилученням устаткування діяльність підприємства зупинилась. Однак, зобов'язання перед орендатором залишились. Скаржник двічі звертався до суду, але йому відмовили у поверненні майна. 11 жовтня 2017 року направили обладнання на експертизу, щоб визначити, чи заподіювалась шкода навколишньому середовищу при його використанні. За версією слідства, обладнання використовувалась для подрібнення пластикової тари з-під пестицидів із порушенням правил утилізації небезпечних відходів.

На момент звернення до Ради, устаткування підприємству так і не повернули, оскільки воно нібито знаходилося на експертизі. Хоча, за даними Скаржника, обладнання передали «на зберігання» іншому комерційному підприємству. Представник Скаржника також стверджував, що для експертизи наявність обладнання насправді не була необхідна, достатньо було відібраних з нього зразків.

Вжиті заходи:

Переписка інспектора Ради із правоохоронними органами тривала 11 місяців. Правоохоронці наполягали, що в їх діях немає порушень, тому що майно вилучено законно, а експертиза триває. Навіть попри те, що розумні строки досудового розслідування сплинули, за оцінкою Ради, у вересні 2018 року.

Варто зазначити, що Рада не втручалась у суть досудового розслідування та не висловлювала власної позиції стосовно того, яким саме способом воно має бути закінчено. Однак, Рада дійшла висновку, що органу досудового розслідування та органу прокуратури слід забезпечити його закінчення якнайшвидше, оскільки розумний строк досудового розслідування, вочевидь, сплив.

Рада визнала, що майно вилучили на підставі ухвали суду, отже законно. Водночас інспектор наголошував, що результатів експертизи обладнання немає навіть через рік, а будь-кому з посадових осіб Скаржника або власнику обладнання не пред'явлено підозру. Інспектор наполягав на обґрунтованому пропорційному співвідношенні між засобами, які правоохоронці застосовують до Скаржника, та метою, яку вони прагнуть досягти.

Тому інспектор рекомендував Нацполіції та Прокуратурі якнайшвидше вирішити долю обладнання: або повернути його Скаржнику, або передати законному власнику, або ж пред'явити підозру певним особам та розпочати процедуру конфіскації устаткування, якщо на це є законні підстави.

Результат:

Правоохоронні органи зрештою дослухалися до аргументів Ради та адвоката Скаржника. Через майже півтора року після вилучення майна, після того, як стало відомо, що експертиза не встановила завдання значної шкоди навколишньому середовищу, обладнання повернули власнику – турецькому інвестору. Справу успішно закрито.

Предмет: Бездіяльність Національної поліції

**Службова перевірка
підтвердила
бездіяльність
поліцейських**

Об'єкт скарги:
Головне управління
Національної поліції
в Херсонській області
(Херсонська Нацполіція)

Суть скарги:

2 жовтня 2018 року до Ради звернулося підприємство з Херсонщини зі скаргою на бездіяльність співробітників Херсонської Нацполіції.

Скаржнику належить земельна ділянка та частина будинку в центрі Херсона. За словами підприємства, одним з його сусідів є кафе, що протягом останніх двох років щось будує у підвалі спільного користування. При цьому будівельне сміття та відходи власник кафе скидав на земельну ділянку Скаржника.

Скаржник багато разів просив ресторатора вивезти сміття, проте останній жодного разу цього повністю не зробив. Сміття продовжувало нагромаджуватися на подвір'ї Заявника та ділянці, що належить місцевій громаді.

На усні прохання ресторатора увагу не звертав, тому Скаржник викликав Нацполіцію та приватну охоронну компанію. Саме в цей час будівельники знову працювали у підвалі та скидали

сміття на ділянці Заявника. Поліція прибула на місце події та переконалася, що ремонт здійснюється на замовлення кафе. Крім того, Заявник звернувся із заявою до Нацполіції, до якої долучив відеодокази та попросив поліцейських розібратися в ситуації та притягнути винних осіб до відповідальності.

В той же час співробітники Херсонської Нацполіції належно не відреагували на звернення Скаржника та лише поспілкувалися з нечемним сусідом. Власника кафе, що протягом двох років скидав сміття на земельну ділянку сусіда, так і не притягнули до відповідальності.

Вжиті заходи

Щоб розібратися в діях поліцейських, інспектор Ради виніс питання на рівень вище: крім Херсонської Нацполіції інспектор письмово звернувся до Головного управління Нацполіції в Україні. Він попросив провести службову перевірку та перевірити правомірність дій співробітників Нацполіції.

Результат:

Службова перевірка встановила, що у справі Скаржника співробітники Херсонської Нацполіції дійсно діяли формально та поверхово. Правоохоронці мали б притягнути власника кафе до адмінвідповідальності, проте станом на кінець листопада строки притягнення вже пройшли. Відтак, керівництво Нацполіції зобов'язало дільничного поліцейського провести профілактичну бесіду з ресторатором та попередити подібні порушення у майбутньому. Скаржник подякував Раді за підтримку та допомогу.

Предмет: Національна поліція – інші дії

Правоохоронці повернули міжнародній тютюновій компанії товар на суму 7 млн. грн.

Об'єкт скарги:

Воловецьке відділення поліції в Закарпатській області (Воловецька Нацполіція)

Суть скарги:

До Ради звернулася міжнародна тютюнова компанія зі скаргою на дії Воловецької Нацполіції. За словами Скаржника, правоохоронці безпідставно затримали тютюнові вироби на суму 7 млн. грн.

30 січня 2019 року співробітники Воловецької Нацполіції затримали вантажівку, що перевозила товар підприємства. Правоохоронці нібито засумнівались у достовірності супроводжувальних документів. Проте, пояснити, що саме викликало підозри, відмовилися. Натомість, вилучили все: документи, вантаж та автомобіль.

Наступного дня проти Скаржника відкрили кримінальне провадження. Суд наклав арешт на вилучене майно та документи.

Скаржник, не погоджуючись з діями правоохоронців та побоюючись за схоронність майна, звернувся за допомогою до Ради бізнес-омбудсмена.

Вжиті заходи:

Рада оперативно включилася в роботу. У день отримання скарги, інспектор Ради усно повідомив про обставини отриманої скарги керівництво Нацполіції у Закарпатській області, а заступник бізнес-омбудсмена – керівництво Головного слідчого управління Нацполіції України під час засідання експертної групи між Радою та Нацполіцією України. Зокрема, Рада попросила забезпечити схоронність вантажу.

Крім того, Рада письмово звернулася до Нацполіції у Закарпатській області з приводу обставин скарги. На прохання Ради, правоохоронці оперативно провели експертизу акцизних марок і переконались, що товари були справжніми.

Результат:

Правоохоронці дослухали до аргументів Ради. Суд скасував арешт автомобілю, вантажу та документів, а Воловецька Нацполіція закрила кримінальне провадження проти підприємства. Справу успішно закрито.

ДІЇ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Предмет: Процесуальні зловживання

Провадження проти YouControl нарешті закрито

Об'єкт скарги:

Головне слідче управління Служби безпеки України (СБУ)

Суть скарги:

До Ради звернулася ІТ-компанія, що надає інформаційні послуги. Підприємство скаржилося на процесуальні зловживання СБУ.

У 2016 році правоохоронці розпочали досудове розслідування проти підприємства. Йому інкримінували незаконне отримання інформації та втручання в роботу автоматизованих систем. Відповідно, обшукали офіс компанії, квартири співробітників та їх родичів. Вилучили комп'ютерну техніку, документи та грошові кошти. Діяльність підприємства була серйозно обмежена.

Влітку 2018 року суд встановив строк для завершення досудового розслідування у справі – 2 місяці. Проте, на момент звернення Скаржника до Ради, досудове розслідування тривало.

Вжиті заходи:

Рада письмово рекомендувала СБУ та Генеральній прокуратурі (ГПУ) дотримуватися розумних строків досудового розслідування, зокрема, виконати зазначену ухвалу суду. Але СБУ відповіла, що ГПУ планує оскаржувати відповідне рішення суду.

Тому Рада винесла питання Скаржника на розгляд експертної групи з СБУ та ГПУ, де надала свою позицію. Інспектор підкреслив, що ухвала суду про завершення досудового розслідування є чинною та повинна виконуватися.

Результат:

ГПУ змінила підслідність справи підприємства та передала її до Національної поліції, яка невдовзі відкрила кримінальну справу проти компанії. Підприємство, що намагалося завершити досудове розслідування протягом двох років, подякувало Раді за допомогу та підтримку у вирішенні справи.

ДІЇ ДЕРЖАВНИХ РЕГУЛЯТОРІВ

Предмет: Держгеокадастр – інші дії

**Рада переконала
Держгеокадастр
виконати свій обов'язок**

Об'єкт скарги:

Головне Управління
Державної служби України з
питань геодезії, картографії
та кадастру у Київській
області (Держгеокадастр)

Суть скарги:

На розгляд Ради надійшла скарга від підприємства «Агрофірма Матюші». Скаржник стверджував, що інше підприємство протиправно зайняло земельні ділянки, офіційно орендовані Скаржником. Щоб довести самовільне зайняття земельних ділянок іншим підприємством та підрахувати збитки, Скаржник попросив Держгеокадастр перевірити дотримання земельного законодавства потенційним порушником. Проте, держорган відмовив агрофірмі. На думку Держгеокадастру, господарський суд вже розглядав низку спорів між Скаржником та його опонентом. Позиція Держгеокадастру здавалася цілком обґрунтованою: проведення перевірки одночасно з розглядом справи у суді може розцінюватись як втручання в діяльність суду.

Вжиті заходи:

Під час дослідження обставин скарги відповідальний інспектор Ради проаналізував інформацію з відкритих джерел щодо судових спорів між Скаржником та потенційним порушником. Як з'ясувалось, наявні судові спори стосувалися зовсім інших можливих епізодів порушення прав Скаржника.

Рада усно та письмово пояснила Держгеокадастру, що судові справи, які стали підставою для відмови у проведенні перевірки, стосуються зовсім інших періодів можливого самовільного зайняття земельної ділянки, відмінних від тих, на які посилається Скаржник.

Результат:

Через деякий час держорган виконав свій обов'язок – провів відповідну перевірку та склав акт. На думку Ради, державні органи мають бути максимально послідовними у питаннях, які стосуються права власності.

Користуючись нагодою, нагадуємо, що Рада не бере в роботу скарги, що стосуються спорів між приватними підприємствами або є предметом судового розгляду. Однак, у цьому випадку, предмет скарги стосувався конкретного епізоду бездіяльності державного органу, який жодним чином не був пов'язаний з приватними відносинами або наявними судовими провадженнями.

Предмет: Державні регулятори – інші дії

**МЕРТ передумав
накладати санкції на
підприємство**

Об'єкт скарги:

Міністерство економічного
розвитку і торгівлі України
(МЕРТ)

Суть скарги:

17 жовтня 2018 року до Ради звернувся постачальник сировини для косметичної та фармацевтичної галузі. Підприємство непокоїла перспектива накладання на нього індивідуальних санкцій МЕРТ. На думку Державної фіскальної служби України (ДФС), Скаржник порушив валютне законодавство, вчасно не завершивши митні формальності. Через це податковий орган ініціював санкції до підприємства, а МЕРТ розпочав процедуру санкціонування, відправивши Скаржнику офіційне попередження.

Не погоджуючись з порушеннями, описаними держорганом, підприємство спростувало звинувачення в листі до МЕРТ. Крім того, Скаржник звернувся за допомогою до Ради бізнес-омбудсмена. Як було встановлено, імпортований товар перетнув кордон України, але його розмитнення не було завершено з причин не залежних від Скаржника.

Вжиті заходи:

Інспектор зібрав інформацію по справі Скаржника. Він ретельно вивчив договір постачальника з контрагентом, в якому податковий орган побачив ймовірні порушення, а також переписку підприємства з МЕРТом. Переконавшись, що Скаржник правий, інспектор письмово звернувся до міністерства та попросив врахувати позицію Ради щодо відсутності порушень з боку Скаржника, оскільки для питань валютного регулювання головною обставиною є саме момент перетину кордону імпортованим товаром, а не оформлена в звичайному порядку митна декларація.

Результат:

МЕРТ дослухався до аргументів Ради та вирішив не застосовувати індивідуальні санкції до підприємства. Скаржник подякував Раді «за високий професіоналізм» у розгляді звернення, завдяки чому підприємство може продовжувати законну діяльність. Справу успішно закрито.

Предмет: Державні регулятори – інші дії**Український автобусний завод врятовано від банкрутства****Об'єкт скарги:**Міністерство
інфраструктури України
(Мінінфраструктури)

Суть скарги:

28 серпня 2018 року до Ради звернувся провідний український виробник автобусів. Підприємство скаржилось на бездіяльність Мінінфраструктури, через що виробник був змушений зупинити виробництво на декілька місяців.

Підприємство випускає автобуси з 60 років ХХ ст. Декілька років тому виробник почав використовувати для виготовлення транспорту вживані автомобільні шасі з країн ЄС. За твердженням Скаржника, такі автобуси відповідають всім європейським вимогам щодо внутрішнього транспорту та відмінно проходять всі тест-драйви. При цьому роком виробництва автобуса, відповідно до рішення судів та за узгодженням з ДАІ, вважався рік виробництва кузову, а не шасі.

Однак влітку, під час сертифікації чергової партії товарів, Мінінфраструктури поставило під сумнів дату виробництва продукції заводу. Держорган не міг визначитися – вважати процес виготовлення автобусів «новим виробництвом» чи «переобладнанням». Скаржник двічі звертався до Мінінфраструктури, проте, протягом декількох місяців так і не отримав чіткого роз'яснення щодо сертифікації транспорту. Через це завод був змушений зупинити виробництво до отримання чіткої відповіді від Міністерства. Підприємство несло збитки: працівники залишалися без роботи, а клієнти – без продукції, за що виробник платив штрафи. Завод опинився під загрозою банкрутства.

Вжиті заходи:

Рада двічі рекомендувала Мінінфраструктури надати Скаржнику чіткі пояснення щодо класифікації продукції та, відповідно, процедури її сертифікації. Інспекторка Ради зв'язалася з керівником департаменту, що видає дозвільні документи, та попросила його оперативно відповісти Скаржнику, виробництво якого залишалося заблокованим. Крім того, вона організувала зустріч з представниками держоргану та підприємства.

Результат:

За сприяння Ради Мінінфраструктури, нарешті, визначило, що автобуси виробника підпадають під категорії «нове виробництво». Це дозволило заводу розпочати сертифікацію транспорту та відновити роботу в нормальному режимі. Скаржник подякував Раді за допомогу у вирішенні справи: «Загальне враження чудове! Чесно кажучи, я здивований рівнем підтримки бізнесу».

ДІЇ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ

Предмет: Процесуальні зловживання

Тиск правоохоронців на аутсорсингову компанію припинено

Об'єкт скарги:
Прокуратура міста Києва
(Прокуратура)

Суть скарги:

24 липня 2018 року до Ради зі скаргою на дії Прокуратури звернулося ТОВ «Промоушн Аутсорсинг» – компанія, що надає послуги з аутстафінгу, аутсорсингу персоналу та рекрутингу. За словами Скаржника, правоохоронці чинили на неї невинуватий тиск.

Компанія працює на українському ринку вже більше 19 років. За цей час вона створила клієнтське портфоліо з провідних міжнародних та українських підприємств, обслуговує понад 2 500 аутсорсингових спеціалістів в Україні. Також компанія є великим платником податків України з 2016 року та вийшла на показник виручки понад 700 мільйонів гривень на рік. Проте, влітку 2018 року діяльністю підприємства зацікавилася Прокуратура.

Правоохоронці назвали діяльність компанії незаконною. Вони інкримінували Скаржнику порушення, через які державний бюджет недоотримав майже мільярд гривень. Свої аргументи, поміж іншого, вони будували навколо того, що у компанії не було дозволу на наймання працівників для подальшого виконання ними роботи в Україні в інших роботодавців відповідно до статті 39 Закону України «Про зайнятість населення».

Після отримання ухвали суду про тимчасовий доступ до документів з можливістю вилучення їх оригіналів Прокуратурою, компанія одразу звернулася до Ради бізнес-омбудсмена, щоб упередити непропорційне втручання та тиск правоохоронців.

Вжиті заходи:

Інспекторка Ради ретельно вивчила матеріали справи та законодавство, що її регулює. Вона встановила, що відсутність спеціального дозволу у підприємства – це прогалина в нормативному регулюванні, отримати його фактично неможливо. Це також підтвердили інші компетентні органи.

Питання Скаржника Рада винесла на засідання експертної групи з Генеральною прокуратурою України (ГПУ). Інспекторка Ради письмово попросила ГПУ перевірити обставини справи задля усунення порушень, якщо такі були встановлені в ході перевірки за зверненням. У свою чергу, компанія налагодила належну співпрацю з Прокуратурою відповідно до законодавства України. Підприємство надало документи на спростування доводів слідства та всебічного аналізу діяльності Компанії щодо надання послуг клієнтам відповідно до чинного законодавства України.

Результат:

Варто відзначити, що це розслідування Рада розпочала превентивно, щоб попередити непропорційне втручання правоохоронців в господарську діяльність компанії та уберегти її від неправомірного тиску. В результаті слідчі не стали вилучати оригінали документів, а лише зробили копії, не порушуючи нормальну господарську діяльність Скаржника або його клієнтів. Компанія повідомила Раді, що правоохоронці більше не тиснуть на її бізнес. Скаржник також зазначив, що була налагоджена професійна співпраця відповідно до законодавства України, у встановленому порядку були надані та проаналізовані запитувані матеріали та проведені необхідні слідчі дії щодо спростування причетності підприємства до визначених в межах провадження обставин. Справу за зверненням Скаржника успішно закрито.

МИТНІ ПИТАННЯ

Предмет: Оцінка митної вартості

Миколаївська митниця скасувала коригування вартості на суму понад 2,5 млн. грн. імпортеру скла

Об'єкт скарги:

Миколаївська митниця ДФС (Митниця)

Суть скарги:

23 листопада 2018 року до Ради звернувся імпортер скла. За повідомленням Скаржника, Миколаївська митниця необґрунтовано збільшила митну вартість імпортованих товарів.

Ознайомившись з документами, поданими Скаржником, Митниця озвучила низку формальних зауважень до них. Зокрема, митний орган відзначив необґрунтовані витрати на агентів, недоліки в оформленні договору, а також мав сумніви щодо справжності деяких документів. Через це Миколаївська митниця констатувала неможливість застосувати метод за ціною контракту та прийняла рішення про коригування вартості.

Не погоджуючись з таким рішенням, підприємство подало скаргу до Митниці та додатково звернулося за допомогою до РБО.

Вжиті заходи:

Інспекторка Ради ретельно проаналізувала матеріали справи. Вона ще раз перевірила документи на імпорт та переконалася, що з ними немає проблем. Інспекторка також дослідила судові рішення у подібних справах. Про ці підстави для скасування рішення про коригування вартості вона письмово повідомила Митницю. Крім того, інспекторка попросила держорган всебічно та неупереджено розглянути справу Скаржника.

Результат:

За сприяння Ради, Миколаївська митниця скасувала коригування вартості імпортованого скла. Це дозволило Скаржнику уникнути додаткових витрат на суму понад 2,5 млн. грн. Справу успішно закрито.

Предмет: Митне оформлення: затримка/відмова

**Одеська митниця
дозволила експорт
деревини румунського
постачальника**

Об'єкт скарги:

Одеська митниця
Державної фіскальної
служби України (Одеська
митниця)

Суть скарги:

4 лютого 2018 року до Ради звернувся румунський постачальник деревини. Одеська митниця не дозволяла експорт лісоматеріалів Скаржника.

В січні 2017 року у підприємства виникли труднощі з експортом сировини. Справа в тому, що 1 січня 2017 року набув чинності мораторій на вивезення лісоматеріалів, як у Скаржника, з території України. Водночас, за твердженням компанії, вона мала право експортувати товар, оскільки його завезли на митний термінал до введення заборони.

Щоб довести свою правоту, Скаржник звернувся до Одеського адмінсуду. Суд прийняв рішення на користь експортера та зобов'язав Одеську митницю завершити митне оформлення товару.

Проте, митниця не поспішала випускати продукцію експортера, навіть попри ухвалу суду. З цією проблемою Скаржник звернувся до РБО.

Вжиті заходи:

Інспектор Ради ретельно вивчив обставини та матеріали справи. Він письмово попросив начальника Одеської митниці перевірити статус митного оформлення вантажу та сприяти його оперативному відправленню. Але спочатку митному органу бракувало роз'яснення Держпродспоживслужби. А потім Одеська митниця знову нагадала, що експорт лісоматеріалів заборонений.

Справа не вирішилася протягом 90 днів, відведених Радою на розслідування. Тому РБО видала Департаменту організації митного контролю ДФС рекомендацію – всебічно і неупереджено розглянути скаргу підприємства та виконати рішення суду.

Результат:

Три з половиною місяці пішло у держоргану на виконання рекомендації Ради. 7 листопада Одеська митниця нарешті дозволила експорт вантажу Скаржника. Справу закрито.

ДІЇ МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ

Предмет: Реєстраційна служба

РБО допомогла відбити рейдерську атаку щодо литовського інвестора

Об'єкт скарги:

Комісія з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації (Комісія Мін'юсту)

Суть скарги:

19 листопада 2018 року до Ради звернувся литовський інвестор. Підприємство скаржилось на рейдерське захоплення його бізнесу.

У 2015 році литовський інвестор заснував в Україні кредитну спілку.

14 листопада 2018 року директор спілки випадково дізнався, що в Єдиному державному реєстрі юридичних та фізичних осіб (Реєстр) змінили інформацію про власника та директора кредитної групи. Як встановили правоохоронці, приватний нотаріус на підставі завідомо підроблених документів вніс неправдиві відомості до Реєстру та переписав бізнес Скаржника на інших осіб. При цьому директор та власник компанії ні з ким не погоджували продаж компанії, і нікого на це не уповноважували.

Про протиправне заволодіння підприємством Скаржник невідкладно повідомив Нацполіцію, Мін'юст, Посольство Литовської Республіки та Раду бізнес-омбудсмена.

Вжиті заходи:

Ретельно дослідивши обставини скарги, інспектор Ради письмово звернувся до заступника Міністра юстиції України з питань державної реєстрації та Комісії Мін'юсту та просив всебічно та неупереджено розглянути справу та надати вмотивоване рішення.

Крім того, питання винесли на розгляд Міжвідомчої комісії з питань захисту прав інвесторів, протидії незаконному поглинанню та захопленню підприємств. На цій зустрічі заступник бізнес-омбудсмена озвучив кейс Скаржника. Розглянувши скаргу підприємства, Комісія розпорядилася Мін'юсту взяти справу під особистий контроль і оперативно перевірити дії приватного нотаріуса.

Результат:

Відповідно до наказу Мін'юсту, протиправні дії приватного нотаріуса скасували. Засновник та директор Скаржника відновили свої законні права. Нотаріусу заблокували доступ до Реєстру та ініціювали анулювання його свідоцтва на зайняття нотаріальною діяльністю. Справу успішно закрито.

З Співпраця зі стейкхолдерами

Для того, щоб підвищувати ефективність нашої роботи з різними стейкхолдерами, ми не тільки регулярно зустрічаємося та спілкуємося з ними, працюємо разом в експертних групах, а й організовуємо спільні заходи, тематичні дискусії, регіональні зустрічі та презентації спільних ініціатив. Мета цих заходів – привернути увагу до проблем бізнесу в Україні, поділитися досвідом та заручитися підтримкою нових партнерів, які, як і ми, прагнуть покращувати інвестиційну привабливість України.

3.1. Співпраця з державними органами

Зустрічі з Міністерствами

Міністерство аграрної політики та продовольства України

У звітному кварталі наша команда познайомилася з виконуючою обов'язки Міністра аграрної політики та продовольства України пані Ольгою Трофімцевою. Обговорили поточні скарги бізнесу на відомство, яке вона очолює, та розробили план дій щодо їх вирішення. Сподіваємося, що позитивний імпульс, заданий під час зустрічі, призведе до налагодження конструктивного та ефективного діалогу між РБО та Міністерством.

Статуси скарг (травень 2015 р. – березень 2019 р.)

Отримані скарги	23
Відхилені скарги	9
Розслідування	1
Закриті справи	13
В тому числі успішно закриті справи	7

Міністерство екології та охорони навколишнього середовища України

Ми також провели робочу зустріч з Міністром екології та охорони навколишнього середовища паном Остапом Семерак. Підвели підсумки роботи, обговорили поточні кейси, погодили план зустрічей на рік та формат зв'язку з Радою. З боку Міністерства за співпрацю із Радою буде відповідальний відповідний Директор Департаменту.

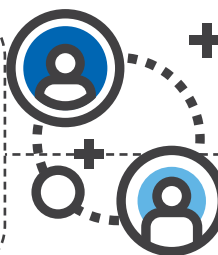
Статуси скарг (травень 2015 р. – березень 2019 р.)

Отримані скарги	69
Відхилені скарги	19
Розслідування	4
Закриті справи	46
В тому числі успішно закриті справи	33

Рада бізнес-омбудсмена підписала меморандуми про співпрацю з ключовими державними органами: Державною фіскальною службою, Київською міською державною адміністрацією, Національною поліцією України, Національним агентством із запобігання корупції, Державною регуляторною службою, Міністерством юстиції України, Національним Антикорупційним Бюро, Міністерством екології та природних ресурсів.

Зустрічі експертних груп

Експертні групи є платформою для відкритого та прозорого розгляду конкретних скарг, а також вдосконалення законодавства, яке регулює підприємницьку діяльність та усунення перешкод для ведення бізнесу в Україні.

	Кількість зустрічей експертних груп	Кількість розглянутих кейсів
Державна фіскальна служба України	12	74
Генеральна прокуратура України	3	18
Національна поліція України	2	18
Служба безпеки України	2	12
Міністерство екології та природних ресурсів	1	12
Київська міська державна адміністрація	1	4
Міністерство юстиції України	1	2
Всього	22	140

* Експертна група працює на неформальній основі

«Висловлюю вам свою повагу та вдячність за те, що допомогли зламати байдужість та безвідповідальність деяких працівників поліції, довівши те, що і в Україні можна добитися справедливості.»

Валерій Лобко,
Адвокат

3.2. Зв'язки з громадськістю

Зовнішні комунікації – один із інструментів Ради бізнес-омбудсмена, за допомогою якого ми привертаємо увагу як до нагальних проблем, так і до позитивних зрушень в роботі державних органів.

Рада бізнес-омбудсмена, як неприбуткова організація, співпрацює з медіа виключно на основі інформаційного обміну. Ми не платимо за розміщення публікацій, але ділимося цінною статистикою звернень бізнесу щодо неправомірних дій державних органів, можемо надати юридичні оцінки фактів та експертні консультації.

7-10/01

Тренінг «Альянси публічного і приватного секторів у боротьбі з корупцією у країнах Близького Сходу і Північної Африки», організований Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) та Міжнародним валютним фондом у Кувейті

11/01

Відкрита конференція з інвестицій в нерухомість, організована журналом Commercial Property

28/01

Норвезько-Український Бізнес-Форум 2019, організований Норвезько-Українською торговою палатою за підтримки Міністерства закордонних справ Норвегії, в партнерстві з Університетом Осло Метрополітан та Посольством України в Норвегії

05/02

Семінар на тему: «Доброчесність у бізнесі», організований Посольством Нідерландів в Україні

13/02

Правовий Агрофорум, організований холдингом «Юридическая практика»

19/02

Лекція про роботу бізнес-омбудсмена організована Університетом «Києво-Могилянська академія»

21/02

Підписання меморандуму про партнерство ДП «НЕК «Укренерго» та UNIC, організоване ДП «НЕК «Укренерго»

25/02

Захід: «Формування національної конкурентної політики України», організованому Представництвом Світового Банку в Україні

26/02

Практична дискусія: «Коригування митної вартості», організована АО «Адвокатська сім'я Лисенко» та Асоціацією адвокатів України

13/03

Роль бізнес-омбудсмена у захисті законних інтересів бізнесу в Національному університеті «Києво-Могилянська академія», організована «Трансперенсі Інтернешнл Україна», Національний університет «Києво-Могилянська академія» та Норвезька школа економіки

15/03

I Форум з митного права та міжнародної торгівлі, організований Асоціацією правників України

19-21/03

Міжнародний форум з антикорупції та доброчесності ОЕСР – Tech for Trust, організований ОЕСР в Парижі

25/03

Семінар на тему: «Боротьба з корупцією та дотримання законодавчих норм в Україні», організований Advantage Austria в Україні

27/03

Прес-конференція в Інтерфаксі щодо реалізації Угоди між компаніями «Філіп Морріс» та Україною, організована компанією «Філіп Морріс Україна»

27/03

Комітет з сприяння малому та середньому бізнесу, організований Київською торгово-промисловою палатою та діловим порталом «ЛІГА:ЗАКОН Бізнес»

28/03

IX Західноукраїнський юридичний форум, організований Всеукраїнською громадською організацією «Асоціація правників України»

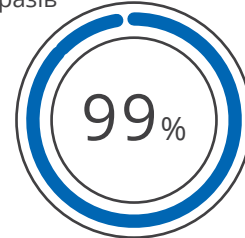
ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Розуміючи та поважаючи нашу місію у захисті законних інтересів бізнесу та покращенні бізнес-клімату, журналісти з готовністю співпрацюють з нами та знайомлять українських та іноземних читачів з результатами нашої роботи. Медіа також високо оцінюють рівень нашої правової експертизи та вміння передавати повідомлення – наші фахівці часто є дописувачами на ключових онлайн-платформах, доповідачами на форумах і семінарах, гостями телевізійних і радіостудій.

З початку роботи у травні 2015 року РБО згадували

23000+

разів

згадувань позитивні та конструктивні.

Ми неодноразово висвітлювали результати нашої роботи на телебаченні («8 канал», «Громадське ТБ», «UA | TV») та на радіоефірах («Радіо Новое Время», «Радіо Голос Столиці») тощо.

В цьому кварталі наші інтерв'ю публікували провідні українські ЗМІ: «Business Ukraine», «Економічна правда», «МС Today», «ЛІГА:ЗАКОН», «Укрінформ».

РБО співпрацює зі ЗМІ на засадах інформаційного обміну і не надає фінансової компенсації видавцям або журналістам за згадування її діяльності або спікерів.

СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ

Ми активно поширюємо інформацію про діяльність РБО в соціальних мережах.

YouTube

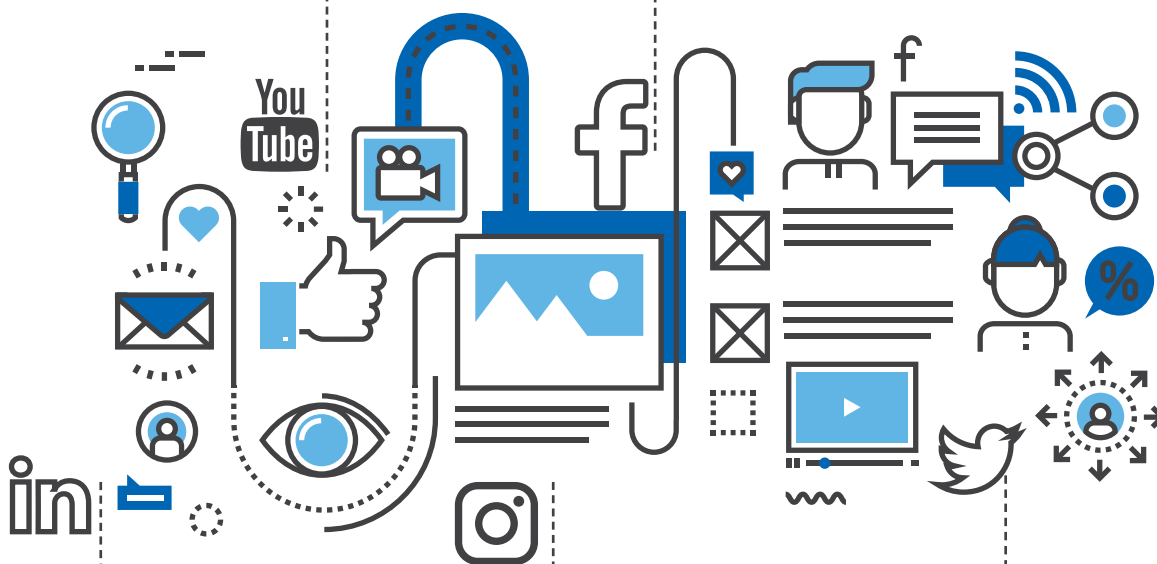
@Рада бізнес-омбудсмена

Ми знімаємо цікаві та інформативні відео-інструкції щодо подачі скарг, ділимося лайфхаками, демонструємо успішні кейси у відео форматі. Канал YouTube дозволяє нам заручитися довірою та авторитетом серед наших користувачів.

Facebook

(@BusinessOmbudsmanUkraine)

Наразі маємо 4200+ фоллоуверів – без використання платної реклами, лише за допомогою органічного охоплення. Ми використовуємо Facebook, щоб ділитися новинами про наш офіс, результати нашої роботи, а також іншими цікавими фактами.

LinkedIn

@Business
Ombudsman Council

Ми постійно інформуємо бізнес-спільноту про результати нашої роботи.

Instagram

@business_ombudsman_
council

За допомогою аккаунту в Instagram ми показуємо робочу атмосферу нашого офісу. Цінності та принципи, якими ми ділимося, уможливають спілкування з нашою аудиторією на більш глибокому, довірчому рівні.

Twitter

@Bus_Ombudsman

Ми використовуємо цей канал, щоб оперативно донести наші повідомлення переважно англomовній аудиторії.

БЦ «Поділ Плаза»
вул. Спаська, 30А,
Київ 04070, Україна
(вхід з вул. Сковороди, 19)

Телефон: +380 (44) 237-74-01
Факс: +380 (44) 237-74-25
E-mail: info@boi.org.ua

www.boi.org.ua
www.facebook.com/BusinessOmbudsmanUkraine